משנה · ראשונים · ברטנורא · סדר נשים

ברטנורא על משנה נזיר

רבנו עובדיה מברטנורא [הרע"ב]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ברטנורא על משנה נזיר

רבנו עובדיה מברטנורא [הרע"ב]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ברטנורא-על-משנה-נזיר/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 5
משנה א 5
משנה ב 5
משנה ג 6
משנה ד 6
משנה ה 7
משנה ו 7
משנה ז 7
פרק ב 7
משנה א 7
משנה ב 8
משנה ג 8
משנה ד 8
משנה ה 9
משנה ו 9
משנה ז 9
משנה ח 9
משנה ט 10
משנה י 10
פרק ג 10
משנה א 10
משנה ב 10
משנה ג 11
משנה ד 11
משנה ה 11
משנה ו 12
משנה ז 12
פרק ד 13
משנה א 13
משנה ב 13
משנה ג 13
משנה ד 13
משנה ה 14
משנה ו 14
משנה ז 14
פרק ה 15
משנה א 15
משנה ב 15
משנה ג 15
משנה ד 15
משנה ה 16
משנה ו 16
משנה ז 16
פרק ו 17
משנה א 17
משנה ב 17
משנה ג 17
משנה ד 18
משנה ה 18
משנה ו 18
משנה ז 19
משנה ח 19
משנה ט 19
משנה י 20
משנה יא 20
פרק ז 21
משנה א 21
משנה ב 21
משנה ג 21
משנה ד 22
פרק ח 23
משנה א 23

משנה ב 23
פרק ט 25
משנה א 25
משנה ב 25
משנה ג 26
משנה ד 27
משנה ה 28

פרק א

משנה א

כָּל כִּנּוּיֵי נְזִירוּת. דְּבָר שֶׁאֵינוֹ עִקָּרוֹ שֶׁל שֵׁם מִקְרֵי כִּנּוּי. כְּמוֹ הַמְכַנֶּה שֵׁם לַחֲבֵרוֹ [בָּבָא מְצִיעָא נח:]:

הָאוֹמֵר אֲהֵא. לָאו כִּנּוּי הוּא, אֶלָּא יָד מִקְרֵי, כְּמוֹ בֵּית יָד שֶׁהַכְּלִי נֶאֱחָז בּוֹ כָּךְ הַנֶּדֶר נִתְפָּס בְּלָשׁוֹן זֶה. וּמַתְנִיתִין חֲסוּרֵי מִחַסְּרָא וְהָכִי קָתָנֵי, כָּל כִּנּוּיֵי נְזִירוּת כִּנְזִירוּת וְכָל יְדוֹת נְזִירוּת כִּנְזִירוּת, אֵלּוּ הֵן יְדוֹת נְזִירוּת, הָאוֹמֵר אֲהֵא, אֲהֵא נָזָה, וְאֵלּוּ הֵן כִּנּוּיֵי נְזִירוּת, נָזִיק נָזִיחַ פָּזִיחַ:

הָאוֹמֵר אֲהֵא. שֶׁרָאָה נָזִיר עוֹבֵר לְפָנָיו וְאָמַר אֲהֵא, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא אָמַר אֲהֵא כָּזֶה, אִם נִתְכַּוֵּן לִהְיוֹת נָזִיר כְּמוֹתוֹ הֲרֵי זֶה נָזִיר, וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הוֹצִיא בְּפִיו כָּזֶה:

אֲהֵא נָזָה. שֶׁהָיָה תּוֹפֵס בִּשְׂעָרוֹ וְאָמַר אֲהֵא נָזָה, מַשְׁמַע אֲהֵיָה נָאָה בְּגִדּוּל שֵׂעָר זֶה. וְאִם נִתְכַּוֵּן לְשֵׁם כָּךְ הֲרֵי זֶה נָזִיר וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ, שֶׁאֵלּוּ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם יְדוֹת לִנְזִירוּת הֵם וַהֲוֹו כִּנְזִירוּת:

נָזִיק נָזִיחַ פָּזִיחַ. לְשׁוֹנוֹת שֶׁל גּוֹיִים הֵם שֶׁקּוֹרִין כָּךְ לַנָּזִיר, וּלְשׁוֹנָם קָרוֹב לַלָּשׁוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּמִקּוֹרוֹ כִּנּוּיֵי נְזִירוּת:

הֲרֵינִי כָּזֶה. וְרוֹמֵז לַנָּזִיר שֶׁכִּנָּנְדוֹ:

הֲרֵינִי מְסַלְסֵל הֲרֵינִי מְכַלְכֵּל הֲרֵי עָלַי לְשַׁלַּח פֶּרַע. וְכֻלְּהוּ דְּוִקָּא כְּשֶׁתּוֹפֵס בִּשְׂעָרוֹ וְדַעְתּוֹ לִנְזִירוּת:

מְסַלְסֵל. מַחְלִיק בַּשֵּׂעָר:

מְכַלְכֵּל. מְגַדֵּל שֵׂעָר. וְדֶגְמָתוֹ, מְשֻׁתְּכָלְכָּל הָעֲטָרָה [נְדָה נב:], מְשֻׁגְּדָל שֵׂעָר הָעֲרָוָה:

הֲרֵי עָלַי צְפָּרִים. שְׁתֵּי תּוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה, וְהֵם קָרְבַּן נָזִיר שֶׁנִּטְמָא. וּכְגוֹן שֶׁנָּזִיר עוֹבֵר לְפָנָיו:

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר נָזִיר. הוֹאִיל וְנָזִיר עוֹבֵר לְפָנָיו וְצִפֳּרִים קָרְבַּן נָזִיר שֶׁנִּטְמָא הֵם, מוֹכִיחִין הַדְּבָרִים דַּהֲרֵי עָלַי צִפֳּרִים לִנְזִירוּת קָאָמַר:

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינוֹ נָזִיר. וַהֲלָכָה כַּחֲכָמִים, שֶׁאֵינוֹ נָזִיר, אֲבָל מֵבִיא צִפֳּרִים לְשֵׁלֵם נִדְרוֹ:

משנה ב

הֲרֵינִי נָזִיר מִן הַחַרְצַנִּים וּמִן הַזְּגִים וְכוּ'. אִם הִזְכִּיר אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ, הֲרֵי זֶה נָזִיר כְּאֵלּוּ אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר סְתָם. וּמְשׁוּם דְּבָעֵי לְמִתְנָא סֵיפָא דְּנָזִיר עוֹלָם וּנְזִיר שִׁמְשׁוֹן אֵין כָּל דְּקְדּוּקֵי נְזִירוּת עֲלֵיהֶם, תָּנָא הָכָא כָּל דְּקְדּוּקֵי נְזִירוּת עָלָיו:

מַה בֵּין נְזִיר עוֹלָם וְכוּ'. מַתְנִיתִין חִסּוּרֵי מִחַסְּרָא וְהָכִי קָתָנֵי, וְאִם נָדַר לִהְיוֹת נְזִיר עוֹלָם הֲרֵי זֶה נְזִיר עוֹלָם. וּמַה בֵּין נְזִיר עוֹלָם לִנְזִיר שִׁמְשׁוֹן, נְזִיר עוֹלָם הִכְבִּיד שְׂעָרוֹ מֵקֵל בְּתַעַר מִשְּׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ לִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ דְּיָלְפִינַן מֵאַבְשָׁלוֹם שֶׁהָיָה נְזִיר עוֹלָם וּכְתִיב בֵּיהּ (שמואל ב יד) וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים לַיָּמִים אֲשֶׁר יְגַלֵּחַ כִּי כָבֵד עָלָיו וְגִלָּחוֹ, וּכְתִיב הָתָם (ויקרא כה) יָמִים תִּהְיֶה גְּאֻלָּתוֹ:

וְאִם נִטְמָא אֵינוֹ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה. וַאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה מָתַר לִטָּמֵא, דְּשִׁמְשׁוֹן הָיָה מִטַּמֵּא לְמֵתִים, וְהָכִי גְּמִירֵי לַהּ, וְהַאי דְּקָתָנֵי אִם נִטְמָא דְּמַשְׁמַע דְּיֵעָבַד אֵין לְכַתְּחִלָּה לֹא, מְשׁוּם דְּתָנָא רֵישָׁא גַּבֵּי נְזִיר עוֹלָם וְאִם נִטְמָא תָּנָא סֵיפָא נַמִּי גַּבֵּי נְזִיר שִׁמְשׁוֹן וְאִם נִטְמָא:

משנה ג

סְתָם נְזִירוּת שְׁלֹשִׁים יוֹם. דִּכְתִיב (במדבר ו) קָדוֹשׁ יִהְיֶה. יִהְיֶ"ה בְּגִימַטְרִיָּא שְׁלֹשִׁים, מִכָּאן סָמְכוּ לוֹמַר שֶׁאֵין נְזִירוּת פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם:

הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת גְּדוֹלָה. בֵּין שֶׁאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר נְזִירוּת אַחַת גְּדוֹלָה, בֵּין שֶׁאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת קְטַנָּה, וּבֵין שֶׁאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת מִכָּאן וְעַד סוֹף הָעוֹלָם, נוֹהֵג נְזִירוּת שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּמִכָּאן וְעַד סוֹף הָעוֹלָם דְּקָאָמַר הָכִי מַשְׁמַע, אֲרֻכָּה עָלַי זֹאת הַנְּזִירוּת כְּאִלּוּ הִיא מִכָּאן וְעַד סוֹף הָעוֹלָם: הָכִי גָּרְסִינַן הֲרֵינִי נָזִיר וְיוֹם אֶחָד הֲרֵינִי נָזִיר וְשָׁעָה אֶחָת הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת וּמֶחֱצָה הֲרֵי זֶה נָזִיר שְׁתַּיִם. וְהָכִי פֵּרוּשׁוֹ, אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר וְיוֹם אֶחָד כֵּיוָן שֶׁאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר קִבֵּל עָלָיו נְזִירוּת אַחַת, וְכִי אָמַר תּוּ וְיוֹם אֶחָד הֲרֵי יֵשׁ כָּאן נְזִירוּת אַחֶרֶת, דְּאֵין נְזִירוּת פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם. וְכֵן נַמִּי כִּי אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר וְשָׁעָה אַחַת וַהֲרֵינִי נָזִיר אַחַת וּמֶחֱצָה, יֵשׁ כָּאן שְׁתֵּי נְזִירוּת, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת נְזִיר שָׁעָה אַחַת אוֹ מֶחֱצָה נְזִירוּת שֶׁלֹּא יִהְיֶה נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמְשׁוּם הָכִי הֲרֵי זֶה נָזִיר שְׁתַּיִם וּמְגַלֵּחַ לְסוֹף שְׁלֹשִׁים וְנוֹהֵג נְזִירוּת אַחֶרֶת: הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְשָׁעָה אַחַת, הֲרֵי זֶה נָזִיר שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד יוֹם, שֶׁאֵין נְזִירוּת לְשָׁעוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר (שם) יְמֵי נִזְרוֹ, וַהֲרֵי הוּא כְּאִלּוּ אָמַר שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד יוֹם. וְלֹא אָמְרִינַן דְּשָׁעָה אַחַת דְּאָמַר הַוְיָא נְזִירוּת בִּפְנֵי עַצְמָה, הוֹאִיל וְיֵשׁ לְצָרְפָהּ עִם מְנָיַן שְׁלֹשִׁים שֶׁהִזְכִּיר תְּחִלָּה:

משנה ד

הֲרֵינִי נָזִיר כְּשִׂעַר רֹאשִׁי וְכַעֲפַר הָאָרֶץ וְכוּ' הֲרֵי זֶה נְזִיר עוֹלָם. וְלֹא נְזִיר עוֹלָם מַמָּשׁ, דְּאִלּוּ נְזִיר עוֹלָם מְגַלֵּחַ אֶחָד לִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ וְזֶה מְגַלֵּחַ אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם, הוֹאִיל וְתָלָה נְזִירוּתוֹ בִּדְבָרִים חֲלוּקִים, הֲוֵי כְּאִלּוּ נָדַר בְּמִנְיַן נְזִירְיוֹתָיו כְּמִנְיַן שְׂעַר רֹאשׁוֹ וַעֲפַר הָאָרֶץ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּנְזִיר עוֹלָם שֶׁלֹּא חָלַק נְזִירְיוֹת שֶׁלּוֹ אֶלָּא נַעֲשָׂה הַכֹּל נְזִירוּת אַחַת:

רַבִּי אוֹמֵר אֵין זֶה מְגַלֵּחַ אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם. דְּכֵיוָן דְּאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר, הַכֹּל נְזִירוּת אַחַת הִיא וְאֵינוֹ מְגַלֵּחַ אֶלָּא לִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּנְזִיר עוֹלָם. וְאֵיזֶהוּ מְגַלֵּחַ לִשְׁלֹשִׁים יוֹם, הָאוֹמֵר

הֲרֵי עָלַי נְזִירוּת כִּשְׁעַר רֹאשִׁי, דְּאָז מוֹכִיחַ דִּנְזִירִיּוֹת מַפְסָקוֹת קִבֵּל עָלָיו כְּמִנְיַן שְׂעַר רֹאשׁוֹ. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי:

משנה ה

אִם אָמַר אַחַת גְּדוֹלָה נָדַרְתִּי. נְזִירוּת אַחַת קִבַּלְתִּי וְנִרְאֵית לִי גְּדוֹלָה כִּמְלֹא הַבַּיִת, נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם:

וְאִם אָמַר סְתָם נָדַרְתִּי. וְלֹא הָיָה בְּלִבּוֹ אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁיְּדוּנוּ חֲכָמִים לְשׁוֹנִי, הֲרֵי זֶה נָזִיר כָּל יָמָיו וּמְגַלֵּחַ כָּל שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ:

משנה ו

הֲרֵינִי נָזִיר מִכָּאן עַד מָקוֹם פְּלוֹנִי. וְהֶחֱזִיק בַּדֶּרֶךְ כְּדֵי לָלֶכֶת לְאוֹתוֹ מָקוֹם. אֲבָל אִם לֹא הֶחֱזִיק לָלֶכֶת לְאוֹתוֹ מָקוֹם, נַעֲשָׂה כְּאוֹמֵר מִכָּאן וְעַד סוֹף הָעוֹלָם וְהֲוֵי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, בֵּין שֶׁהָיָה הַמָּקוֹם קָרוֹב בֵּין שֶׁהָיָה רָחוֹק וַאֲפִלּוּ מַהֲלַךְ כַּמָּה שָׁנִים, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן אֶלָּא לִנְזִירוּת אַחַת גְּדוֹלָה:

משנה ז

מוֹנָה נְזִירוּת כְּמִנְיַן יְמוֹת הַשָּׁנָה. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ נְזִירוּת כְּמִנְיַן יְמוֹת הַחַמָּה:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה הָיָה כֵּיוָן שֶׁהִשְׁלִים מֵת. רַבִּי יְהוּדָה שָׁמְעֵיהּ לְרַבִּי דְּאַפְלִיג אַתַּנָּא קַמָּא וְאָמַר שֶׁהָאוֹמֵר הֲרֵינִי נָזִיר כְּמִנְיַן יְמוֹת הַחַמָּה הֲוֵי נָזִיר עוֹלָם. וְהֵבִיא מַעֲשֶׂה לְהוֹכִיחַ שֶׁאֵינוֹ נָזִיר עוֹלָם, דְּמַעֲשֶׂה הָיָה וְכֵיוָן שֶׁהִשְׁלִים מֵת, וּבְנָזִיר עוֹלָם לֹא שַׁיָּךְ הַשְׁלָמָה, אֶלָּא וַדַּאי מוֹנֶה נְזִירִיּוֹת. וְכֵן הֲלָכָה:

פרק ב

משנה א

הֲרֵינִי נָזִיר מִן הַגְּרוֹגָרוֹת וּמִן הַדְּבֶלָה בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים נָזִיר. דִּסְבִירָא לְהוּ לְבֵית שַׁמַּאי אֵין אָדָם מוֹצִיא דְּבָרָיו לְבַטָּלָה, וְכִי אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר אַדַּעְתָּא דְּלֵהֲוֵי נָזִיר קָאָמַר, וְכִי הָדַר אָמַר מִן הַגְּרוֹגָרוֹת וּמִן הַדְּבֶלָה, מַהֲדַר הוּא דְּבָעֵי הָדַר בֵּיהּ, וַאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ כְּדֵי דִּבּוּר לֹא מָצֵי הָדַר בֵּיהּ, דִּסְבִירָא לְהוּ הֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת שְׁמֵיהּ הֶקְדֵּשׁ וְלֹא שַׁיָּךְ בֵּיהּ שְׁאֵלָה וְלֹא חֲזָרָה, וְהוּא הַדִּין בְּנָזִיר דְּכְתִיב בֵּיהּ (במדבר ו) קָדוֹשׁ יִהְיֶה, הִלְכָךְ הֲוֵי נָזִיר. וּבֵית הִלֵּל סָבְרֵי הוֹאִיל וְלֹא נָדַר כְּדֶרֶךְ הַנּוֹדְרִים לֹא הֲוֵי נָזִיר, שֶׁאֵין נְזִירוּת מִן הַגְּרוֹגָרוֹת וּמִן הַדְּבֶלָה: אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אַף כְּשֶׁאָמְרוּ בֵּית שַׁמַּאי לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְּאוֹמֵר הֲרֵי הֵן עָלַי קָרְבָּן. דְּלֹא נָחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל לְעִנְיַן נְזִירוּת דְּלֹא הֲוֵי נָזִיר. לֹא נָחְלְקוּ אֶלָּא בְּאוֹמֵר בְּלִבּוֹ הָיָה שֶׁיִּהְיוּ הַגְּרוֹגָרוֹת עָלַי קָרְבָּן, בֵּית שַׁמַּאי סָבְרֵי דַּהֲוֵי נָדוּר מִן הַגְּרוֹגָרוֹת, וּבֵית הִלֵּל סָבְרֵי דְּלֹא הֲוֵי נָדוּר:

משנה ב

אָמַר, אָמְרָה פָּרָה זוֹ הֲרֵינִי נְזִירָה אִם עוֹמֶדֶת אָנִי. מִי שֶׁהָיְתָה פָּרָתוֹ רְבוּצָה וְאֵינָהּ רוֹצָה לַעֲמֹד, וְאָמַר, פָּרָה זוֹ סְבוּרָה שֶׁלֹּא תַּעֲמֹד וְאוֹמֶרֶת בְּלִבָּהּ הֲרֵינִי נְזִירָה אִם עוֹמֶדֶת אָנִי, וַאֲנִי אוֹמֵר הֲרֵינִי נָזִיר מִמֶּנָּה אִם לֹא תַּעֲמֹד. וְכֵן דֶּלֶת נְעוּלָה שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִפָּתַח, וְאָמַר, סְבוּרָה דֶּלֶת זוֹ שֶׁלֹּא אֶפְתְּחֶנָּהּ וְאוֹמֶרֶת הֲרֵינִי נְזִירָה אִם נִפְתַּחַת אָנִי, וַאֲנִי אוֹמֵר הֲרֵינִי נָזִיר מִמֶּנָּה אִם לֹא תִּפָּתַח. וְאַחַר כָּךְ עָמְדָה פָּרָה זוֹ מֵאֵלֶיהָ אוֹ שֶׁהֶעֱמִידוּהָ אֲחֵרִים וְלֹא הֶעֱמִידָהּ הוּא, וְכֵן הַדֶּלֶת נִפְתְּחָה מֵאֵלֶיהָ אוֹ בָּא אַחֵר וּפְתָחָהּ וְלֹא פְּתָחָהּ הוּא:

בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הֲרֵי זֶה נָזִיר. דְּאָזְלֵי לְטַעֲמַיְהוּ דְּאָמְרֵי בַּנּוֹדֵר מִן הַגְּרוֹגָרוֹת וּמִן הַדְּבֵלָה שֶׁהוּא נָזִיר אַף עַל פִּי שֶׁאֵין נְזִירוּת מִן הַגְּרוֹגָרוֹת וּמִן הַדְּבֵלָה, הָכִי נַמִּי אַף עַל פִּי שֶׁאֵין נְזִירוּת מִן הַבְּהֵמָה וּמִן הַדֶּלֶת, הֲרֵי זֶה נָזִיר. וְאַף עַל פִּי שֶׁעָמְדָה הַבְּהֵמָה וְנִפְתְּחָה הַדֶּלֶת, לֹא הָיְתָה דַּעְתּוֹ אֶלָּא שֶׁיַּעֲמִידֶנָּהּ אוֹ יִפְתְּחֶנָּהּ הוּא בְּעַצְמוֹ:

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. לְדִבְרֵיהֶם דְּבֵית שַׁמַּאי. לְדִידָן אֲפִלּוּ אִם לֹא עָמְדָה כְּלָל לֹא הָוֵי נָזִיר, מִפְּנֵי שֶׁנָּדַר שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ הַנּוֹדְרִים, שֶׁאֵין נְזִירוּת מִן הַבְּהֵמָה וּמִן הַדֶּלֶת, אֶלָּא לְדִידְכוּ דְּאָמְרִיתּוּ שֶׁאֵין אָדָם מוֹצִיא דְּבָרָיו לְבַטָּלָה וְכִי אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר אַדַּעְתָּא דְּלֶהֱוֵי נָזִיר קָאָמַר, אוֹדוּ לָן מִיהַת הֵיכָא דְּעָמְדָה מֵאֵלֶיהָ אוֹ אֲחֵרִים הֶעֱמִידוּהָ דְּלֹא הָוֵי נָזִיר, שֶׁהֲרֵי הוּא לֹא אָמַר אֶלָּא אִם לֹא תַּעֲמֹד וַהֲרֵי עָמְדָה:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְכוּ'. לֹא נֶחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּאי עַל בֵּית הִלֵּל לְעִנְיַן נְזִירוּת דְּלֹא הָוֵי נָזִיר. לֹא נֶחְלְקוּ אֶלָּא בְּאוֹמֵר בְּלִבּוֹ הָיָה שֶׁתִּהְיֶה בְּהֵמָה זוֹ קָרְבָּן בַּשָּׁעָה שֶׁאָמַרְתִּי שֶׁאֶהֱיֶה נָזִיר מִמֶּנָּה אִם לֹא תַּעֲמֹד. דְּבֵית שַׁמַּאי סָבְרֵי הוֹאִיל וְלֹא הֶעֱמִידָהּ הוּא הַוְיָא קָרְבָּן, וּבֵית הִלֵּל סָבְרֵי הוֹאִיל וְעָמְדָה אֵינָהּ קָרְבָּן:

משנה ג

מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה אַחַת וְכוּ'. מַתְנִיתִין חִסּוּרֵי מִחַסְּרָא וְהָכִי קָתָנֵי, אִם הָיָה שִׁכּוֹר וְאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר מִמֶּנּוּ, אֵינוֹ נָזִיר, שֶׁלֹּא הָיָה דַּעְתּוֹ אֶלָּא לֶאֱסֹר אוֹתוֹ הַכּוֹס עָלָיו בִּלְבַד, וְכִי הֵיכִי דְּלֹא לֵיתֵי לֵיהּ כּוֹס אַחֲרִינָא אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר. וּמַעֲשֶׂה נַמִּי בְּאִשָּׁה אַחַת שִׁכּוֹרָה וְכוּ':

משנה ד

הֲרֵי זֶה נָזִיר וְאָסוּר בְּכֻלָּם. וּבְהָא כֻּלֵּי עָלְמָא מוֹדוּ, מִפְּנֵי שֶׁהִתְנָה עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה וְכָל הַמַּתְנֶה עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה תְּנָאוֹ בָּטֵל:

אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁהַנָּזִיר אָסוּר בְּיֵין הֲרֵי זֶה אָסוּר. דְּיַיִן וְתִגְלַחַת וְטֻמְאָה הֶאֱסוּרִים בַּנָּזִיר, הַנּוֹזֵר מֵאֶחָד מֵהֶן נָזִיר בְּכֻלָּן:

וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. דְּסָבַר אֵינוֹ נָזִיר עַד שֶׁיְּזוֹר מִכֻּלָּן:

אוֹ מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי קוֹבֵר מֵתִים הֲרֵי זֶה מֻתָּר. דְּהֲווֹי נְדָרֵי אֱנָסִים, וְהוּא אֶחָד מֵאַרְבָּעָה נְדָרִים שֶׁהִתִּירוּ חֲכָמִים:

וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר. דְּסָבַר אַרְבָּעָה נְדָרִים שֶׁהִתִּירוּ חֲכָמִים צְרִיכִים שְׁאֵלָה לְחָכָם. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בְּהָנֵי תְּרֵי בָּבֵי דְּמַתְנִיתִין:

משנה ה

הֲרֵינִי נָזִיר וְעָלַי לְגַלֵּחַ נָזִיר. קִבֵּל עָלָיו נְזִירוּת, וְעוֹד קִבֵּל עָלָיו לְהָבִיא קָרְבָּנוֹת עַל נָזִיר אַחֵר, וּבָא חֲבֵרוֹ גַּם הוּא וְאָמַר כֵּן:

אִם הָיוּ פְּקֻחִים. כָּל אֶחָד פּוֹטֵר אֶת חֲבֵרוֹ בְּקָרְבְּנוֹתָיו, וְאַף עַל פִּי שֶׁבַּשָּׁעָה שֶׁנָּדַר הָרִאשׁוֹן לְגַלֵּחַ נָזִיר אֲכַתִּי לֹא הָוֵי הַשֵּׁנִי נָזִיר:

משנה ו

[**זֶה מְגַלֵּחַ נָזִיר שָׁלֵם**] **וְזֶה מְגַלֵּחַ נָזִיר שָׁלֵם דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר**. רַבִּי מֵאִיר לְטַעֲמֵיהּ דְּסָבַר תְּפוֹס לְשׁוֹן רִאשׁוֹן, וְכִי אָמַר הֲרֵי עָלַי לְגַלֵּחַ, תִּגְלַחַת שְׁלֵמָה קָאָמַר, וְכִי הָדַר קָאָמַר חֲצִי נָזִיר, לְאוּ כָּל כְּמִינֵיהּ לְמֵהָדַר בֵּיהּ אֲפִלּוּ תּוֹךְ כְּדֵי דִּבּוּר. וְרַבָּנָן סָבְרֵי נֶדֶר וּפִתְחוֹ עִמּוֹ הוּא, וְהָוֵי כְּאוֹמֵר חֲצִי קָרְבָּנוֹת שֶׁל נָזִיר עָלַי, שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא חֲצִי קָרְבָּנוֹת שֶׁל נָזִיר. וַהֲלָכָה כַּחֲכָמִים:

משנה ז

וְנוֹלַד לוֹ בֵּן הֲרֵי זֶה נָזִיר. דִּבְלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם לֹא מִקְרֵי בֵּן אֶלָּא זָכָר, וְלֹא נְקֵבָה וְלֹא טֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס. וְוָלָד מִקְרֵי אֲפִלּוּ נְקֵבָה וְטֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס:

משנה ח

הִפִּילָה אִשְׁתּוֹ. וְלֹא יָדַע אִי בַּר קַיְמָא הוּא אִי נֵפֶל הוּא:

אֵינוֹ נָזִיר. וּמַתְנִיתִין רַבִּי יְהוּדָה הִיא דְּאָמַר לֹא מַחֵית אֱינִישׁ נַפְשֵׁיהּ אַסְפַּקָא, וְכִי אָמַר כְּשֶׁיִּהְיֶה לִי וָלָד, עַל וָלָד וַדַּאי קָאָמַר:

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יֹאמַר אִם הָיָה בֶן קַיְמָא וְכוּ'. רַבִּי שִׁמְעוֹן סָבַר סְפֵק נְזִירוּת לְהַחְמִיר, הִלְכָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת נָזִיר מִסָּפֵק, וּמַתְנָה וְאוֹמֵר אִם בֶּן קַיְמָא הוּא הֲרֵינִי נָזִיר חוֹבָה, וְאִם לָאו הֲרֵינִי נָזִיר נְדָבָה, וּמְגַלֵּחַ וּמֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו לְסוֹף שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּבְלֹא תְּנַאי לֹא הָיָה יָכוֹל לְהָבִיא קָרְבָּן מִסָּפֵק. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

חָזְרָה וְיָלְדָה הֲרֵי זֶה נָזִיר. שֶׁהֲרֵי לֹא נָהַג נְזִירוּת מֵחֲמַת הַנֵּפֶל, וְעַכְשָׁיו שֶׁיָּלְדָה וָלָד שֶׁל קַיְמָא חָלָה נְזִירוּת. וּלְדִבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן צָרִיךְ לַחְזֹר וּלְהַתְנוֹת, דְּשֶׁמָּא הָרִאשׁוֹן הָיָה וָלָד שֶׁל קַיְמָא:

משנה ט

הֲרֵינִי נָזִיר וְנָזִיר לִכְשֶׁיִּהְיֶה לִי בֵּן. מִי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו נְזִירוּת סְתָם, וְעוֹד קִבֵּל עָלָיו נְזִירוּת אַחֶרֶת כְּשֶׁיִּהְיֶה לוֹ בֵּן:

מַשְׁלִים אֶת שֶׁלּוֹ. תְּחִלָּה, וּמְגַלֵּחַ וּמֵבִיא קָרְבָּן, וְאַחַר כָּךְ מוֹנֶה אֶת שֶׁל בְּנוֹ:

הֲרֵינִי נָזִיר כְּשֶׁיִּהְיֶה לִי בֵּן וְנָזִיר. שֶׁקִּבֵּל עָלָיו תְּחִלָּה נְזִירוּת בְּנוֹ:

וְהִתְחִיל מוֹנֶה אֶת שֶׁלּוֹ וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד לוֹ בֵּן. קֹדֶם שֶׁיִּשְׁלְמוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם:

מַנִּיחַ אֶת שֶׁלּוֹ וּמוֹנֶה אֶת שֶׁל בְּנוֹ. דְּכְיוָן שֶׁקִּבֵּל עָלָיו נְזִירוּת בְּנוֹ תְּחִלָּה, מִיָּד כְּשֶׁנּוֹלַד לוֹ בֵּן צָרִיךְ לְהַנִּיחַ אֶת שֶׁלּוֹ וְלִמְנוֹת שֶׁל בְּנוֹ, וְאַחַר כָּךְ מַשְׁלִים אֶת שֶׁלּוֹ:

משנה י

עַד שִׁבְעִים לֹא הִפְסִיד כְּלוּם. שֶׁכְּשֶׁהוּא מַפְסִיק נְזִירוּתוֹ וּמוֹנֶה נְזִירוּת בְּנוֹ וּמְגַלֵּחַ וְחוֹזֵר וּמַשְׁלִים אֶת שֶׁלּוֹ לְתַשְׁלוּם נְזִירוּתוֹ מִן הַשִּׁבְעִים שֶׁמָּנָה כְּבָר עַד הַמֵּאָה שֶׁנָּדַר, הֵם שְׁלֹשִׁים יוֹם, נִמְצָא בֵּין תִּגְלַחַת שֶׁל נְזִירוּת בְּנוֹ לְתִגְלַחַת שֶׁל תַּשְׁלוּם נְזִירוּתוֹ שְׁלֹשִׁים יוֹם וְאֵינוֹ מַפְסִיד כְּלוּם. אֲבָל אִם מָנָה יוֹתֵר מִשִּׁבְעִים יוֹם קוֹדֶם שֶׁהִתְחִיל בִּנְזִירוּת בְּנוֹ וּבָא לְהַפְסִיק נְזִירוּתוֹ כְּדֵי לְהַתְחִיל נְזִירוּת בְּנוֹ, כְּשֶׁיְּגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת בְּנוֹ וּבָא לְהַשְׁלִים נְזִירוּתוֹ עַד מֵאָה יוֹם שֶׁנָּדַר נִמְצְאוּ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם בֵּין תִּגְלַחַת שֶׁל נְזִירוּת בְּנוֹ לְתִגְלַחַת שֶׁל נְזִירוּתוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת בֵּין תִּגְלַחַת לְתִגְלַחַת פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם, וְנִמְצָא מַפְסִיד כָּל אוֹתָן הַיָּמִים שֶׁמָּנָה יוֹתֵר מִשִּׁבְעִים:

פרק ג

משנה א

מִי שֶׁאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר מְגַלֵּחַ יוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד. דְּסְתָם נְזִירוּת שְׁלֹשִׁים יוֹם:

וְאִם גִּלַּח יוֹם שְׁלֹשִׁים יָצָא. דְּמִקְצַת הַיּוֹם כְּכֻלּוֹ:

הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם אִם גִּלַּח יוֹם שְׁלֹשִׁים לֹא יָצָא. דְּהוֹאִיל וּפֵרֵשׁ שְׁלֹשִׁים יוֹם, שְׁלֵמִים קָאָמַר:

משנה ב

וְאִם גִּלַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר אֶחָד יָצָא. שֶׁיּוֹם שְׁלֹשִׁים שֶׁל נְזִירוּת רִאשׁוֹנָה עוֹלֶה לְכָאן וּלְכָאן, וְכֵיוָן שֶׁיּוֹם שְׁלֹשִׁים שֶׁל הָרִאשׁוֹנָה נִמְנֶה גַּם מִן הַנְּזִירוּת הַשְּׁנִיָּה נִמְצְאוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁל נְזִירוּת שְׁנִיָּה כְּלִים בְּשִׁשִּׁים חָסֵר אֶחָד:

משנה ג

נִטְמָא יוֹם שְׁלֹשִׁים סוֹתֵר אֶת הַכֹּל. שֶׁהֲרֵי נִטְמָא בְּתוֹךְ יְמֵי הַנְּזִירוּת. וְלֹא אָמְרִינַן דְּיוֹם שְׁלֹשִׁים עוֹלֶה לְכָאן וּלְכָאן דְּמִקְצַת הַיּוֹם כְּכֻלּוֹ אֶלָּא כְּשֶׁגִּלַּח וְהֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בּוֹ בַּיּוֹם:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵינוֹ סוֹתֵר אֶלָּא שִׁבְעָה. דִּסְבִירָא לֵיהּ אָמְרִינַן מִקְצַת הַיּוֹם כְּכֻלּוֹ וּכְאִלּוּ נִטְמָא לְאַחַר מְלֹאת, וְטֻמְאָה דְּלְאַחַר מְלֹאת לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֵינָהּ סוֹתֶרֶת אֶלָּא שִׁבְעָה:

הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם נִטְמָא יוֹם שְׁלֹשִׁים סוֹתֵר אֶת הַכֹּל. בֵּין לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֵּין לְרַבָּנָן. דְּכֵיוָן דְּאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, הַכֹּל מוֹדִים דִּשְׁלֹשִׁים יוֹם שְׁלֵמִים בָּעֵינַן, וְלֹא אָמְרִינַן בְּהָא מִקְצַת הַיּוֹם כְּכֻלּוֹ. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דִּסְבִירָא לֵיהּ שֶׁהַנִּטְמָא בְּיוֹם מְלֹאת מַמָּשׁ סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים בִּלְבַד וְאֵינוֹ סוֹתֵר הַכֹּל, יָלִיף לָהּ מִקְּרָא דִּכְתִיב (במדבר ו) וְזֹאת תּוֹרַת הַנָּזִיר בְּיוֹם מְלֹאת, נִטְמָא בְּיוֹם מְלֹאת תֵּן לוֹ תּוֹרַת הַנָּזִיר, כְּלוֹמַר סְתָם נְזִירוּת שְׁלֹשִׁים יוֹם, הָכָא שֶׁאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְנִטְמָא בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים שֶׁהוּא יוֹם מְלֹאת, לְכִי סוֹתֵר כָּל הַשְּׁלֹשִׁים, סוֹתֵר אֶת הַכֹּל. וְרַבָּנָן נַמִּי דִּפְלִיגֵי עֲלֵיהּ דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְאָמְרֵי שֶׁהַנִּטְמָא בְּיוֹם מְלֹאת סוֹתֵר אֶת הַכֹּל וַאֲפִלּוּ מָנָה כַּמָּה יָמִים, הָכָא כִּי אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְנִטְמָא בְּיוֹם מְלֹאת, לְכִי נַמִּי סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים סוֹתֵר אֶת הַכֹּל, הִלְכָּךְ בֵּין לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֵּין לְרַבָּנָן סוֹתֵר אֶת הַכֹּל. וּבָכָל הָא דְּאַפְּלִיגוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וַחֲכָמִים הֲלָכָה כַּחֲכָמִים:

משנה ד

הֲרֵינִי נָזִיר מֵאָה יוֹם נִטְמָא יוֹם מֵאָה סוֹתֵר אֶת הַכֹּל. רַבָּנָן לְטַעֲמַיְהוּ דְּאָמְרֵי נִטְמָא יוֹם מְלֹאת כְּאִלּוּ נִטְמָא בְּתוֹךְ זְמַנּוֹ וְסוֹתֵר אֶת הַכֹּל:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא סוֹתֵר אֶלָּא שְׁלֹשִׁים. דִּסְבִירָא לֵיהּ נִטְמָא בְּיוֹם מְלֹאת אֵינוֹ סוֹתֵר אֶלָּא שְׁלֹשִׁים:

נִטְמָא יוֹם מֵאָה וְאֶחָד. לְרַבָּנָן סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים, דְּגָזְרוּ יוֹם מֵאָה וְאֶחָד שֶׁהוּא יוֹם תִּגְלַחַת אַשּׁוּ יוֹם מֵאָה. וּמִכָּל מָקוֹם לֹא הֶחְמִירוּ עָלָיו לַעֲשׂוֹתוֹ כְּיוֹם מֵאָה שֶׁהוּא יוֹם מְלֹאת שֶׁהוּא סוֹתֵר הַכֹּל, וְגָזְרוּ שֶׁיְּסִתּוֹר סְתָם נְזִירוּת שֶׁהוּא שְׁלֹשִׁים יוֹם בִּלְבַד:

וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵינוֹ סוֹתֵר אֶלָּא שִׁבְעָה. וְאַזְדָּא לְטַעֲמֵיהּ דַּאֲפִלּוּ בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים לֹא גָּזַר בְּאוֹמֵר הֲרֵינִי נָזִיר סְתָם:

משנה ה

וְאֵינוֹ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה. דְּכִי כְּתִיב קָרְבַּן טֻמְאָה, בְּנָזִיר טָהוֹר שֶׁנִּטְמָא הוּא דִּכְתִיב. וּמִכָּל מָקוֹם אִם הִתְרוּ בּוֹ חַיָּב מַלְקוּת:

יָצָא וְנִכְנַס עוֹלִין לוֹ מִן הַמְּנִין וּמֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה. הָא מַתְנִיתִין מִפְּרֻשָׁא בַּגְּמָרָא הָכִי, יָצָא מִבֵּית הַקְּבָרוֹת וְהִזָּה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי וְטָבַל וְטָהַר מִטֻּמְאָתוֹ וְהִתְחִיל לִמְנוֹת יְמֵי נְזִירוּתוֹ,

אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר וְנִכְנַס אַחַר כָּךְ לְבֵית הַקְּבָרוֹת, עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְיָן אֵלּוּ הַיָּמִים שֶׁמָּנָה אַחַר שֶׁטָּהַר, הוֹאִיל וְהִפְסִיקָה טָהֳרָה בֵּין הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁנָּזַר וְהוּא בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וּבֵין אֵלּוּ הַיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים. וְאַף עַל פִּי שֶׁחָזַר וְנִכְנַס לְבֵית הַקְּבָרוֹת, טָמְאַת בֵּית הַקְּבָרוֹת אֵינָהּ סוֹתֶרֶת מִנְיַן הַיָּמִים שֶׁנִּמְנוּ בְּטָהֳרָה, שֶׁאֵין סוֹתֵר בַּנָּזִיר אֶלָּא שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה טֻמְאוֹת הָאֲמוּרוֹת בּוֹ. וְהַאי דְּקָאָמַר תּוּ וּמֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה, הָכִי קָאָמַר, אִם נִטְמָא שׁוּב בְּאַחַת מִן הַטֻּמְאוֹת שֶׁהַנָּזִיר מְגַלֵּחַ, מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה וְסוֹתֵר:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא בּוֹ בַּיּוֹם. כְּלוֹמַר אִם בּוֹ בַּיּוֹם שֶׁטָּבַל וְטָהַר בּוֹ בַּיּוֹם נִטְמָא בְּאַחַת מִן הַטֻּמְאוֹת שֶׁהַנָּזִיר מְגַלֵּחַ, אֵינוֹ סוֹתֵר אוֹתוֹ הַיּוֹם, דְּכְתִיב וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ, אֵין הַטֻּמְאָה סוֹתֶרֶת עַד שֶׁיִּהְיוּ לוֹ שְׁנֵי יָמִים שֶׁל נְזִירוּת מְנוּיִים. וְהוּא הַדִּין בְּנָזִיר בְּעַלְמָא שֶׁנִּטְמָא בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל מִנְיַן נְזִירוּתוֹ, שֶׁאֵין הַטֻּמְאָה סוֹתֶרֶת אוֹתוֹ הַיּוֹם, אֶלָּא מַשְׁלִים עָלָיו מִנְיַן יְמֵי נְזִירוּתוֹ. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

משנה ו

וְהִשְׁלִים אֶת נְזִירוּתוֹ וְאַחַר כָּךְ בָּא לָאָרֶץ. שֶׁאֵין נְזִירוּת נוֹהֶגֶת אֶלָּא בָּאָרֶץ, מִשּׁוּם טֻמְאַת אֶרֶץ הָעַמִּים. וּמִי שֶׁנָּדַר נְזִירוּת בְּחוּצָה לָאָרֶץ מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלִהְיוֹת נוֹהֵג שָׁם נְזִירוּתוֹ:

נָזִיר בַּתְּחִלָּה. צָרִיךְ לִנְהֹג בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּמִנְיַן הַיָּמִים שֶׁנָּדַר בִּנְזִירוּת, וְהַיָּמִים שֶׁנָּהַג בִּנְזִירוּת בְּחוּצָה לָאָרֶץ כְּאִלּוּ לֹא נָהַג בָּהֶם נְזִירוּת כְּלָל:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא הָיְתָה נְזִירָה אֶלָּא אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה. רַבִּי יְהוּדָה סְבִירָא לֵיהּ כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּאָמַר לְעֵיל בְּפֶרְקִין הַנִּטְמָא בְּיוֹם מִלֹּאת אֵינוֹ סוֹתֵר אֶלָּא שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמִשּׁוּם הָכִי קָאָמַר דְּהֵילְנִי הַמַּלְכָּה שֶׁנִּטְמְאָה בְּסוֹף אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה שֶׁהָיָה בְּיוֹם מִלֹּאת לֹא סָתְרָה הַכֹּל וְלֹא הֶצְרְכָה לִמְנוֹת עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת אֶלָּא שְׁלֹשִׁים יוֹם בִּלְבַד. וּלְפִי שֶׁלֹּא הָיְתָה שָׁנָה שְׁלֵמָה לֹא מָנְאָהּ בַּחֶשְׁבּוֹן, וַהֲרֵי הוּא כְּאִלּוּ אָמַר לֹא הָיְתָה נְזִירָה אֶלָּא אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם:

משנה ז

אֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּדַר שְׁתַּיִם. שְׁתֵּי נְזִירִיּוֹת:

וְאֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּדַר חָמֵשׁ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁנָּדַר שְׁתַּיִם, אָנוּ מְעִידִים שֶׁנָּדַר חָמֵשׁ נְזִירוּת. וְהוּא אוֹמֵר שֶׁלֹּא נָדַר כְּלָל:

בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים נָחְלְקָה הָעֵדוּת. הוֹאִיל וּמַכְחִישׁוֹת זוֹ אֶת זוֹ נִתְבַּטְּלוּ דִּבְרֵיהֶם וְאֵין כָּאן עֵדוּת כְּלָל:

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים יֵשׁ בְּכְלַל חָמֵשׁ שְׁתַּיִם. וְיֵהָא נָזִיר שְׁתַּיִם:

פרק ד

משנה א

מִי שֶׁאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר. כֻּלָּם נְזִירִים. וְהוּא שֶׁהִתְפִּיס כָּל אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ דִּבְרֵי חֲבֵרוֹ בִּכְדֵי שְׁאֵלַת שָׁלוֹם תַּלְמִיד לְרַב, שֶׁהוּא כְּדֵי שֶׁיֹּאמַר שָׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי:

פִּי כְּפִיו כו'. וְהוּא שֶׁיֹּאמַר פִּי כְּפִיו מִיַּיִן וּשְׂעָרִי כִּשְׂעָרוֹ מִלְּהֻגָּזּז:

וְשָׁמַע בַּעְלָהּ וְאָמַר וַאֲנִי, אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. שֶׁכְּבָר קִיֵּם נִדְרָהּ כְּשֶׁאָמַר וַאֲנִי. וְאִם אִשָּׁה נָדְרָה בְּנָזִיר וְשָׁמַע אַחֵר וְאָמַר וַאֲנִי, וְאַחַר כָּךְ הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ, אֵינוֹ מוּפָר לָזֶה שֶׁאָמַר וַאֲנִי, שֶׁאֵין הַבַּעַל עוֹקֵר הַנֶּדֶר מֵעִקָּרוֹ כְּמוֹ הֶחָכָם:

משנה ב

הֲרֵינִי נָזִיר וַאֲתְּ וְאָמְרָה אָמֵן מֵפֵר אֶת שֶׁלָּהּ. וְדַוְקָא כִּי אָמַר לָהּ בִּלְשׁוֹן שְׁאֵלָה, כְּלוֹמַר וְאָתְּ מַה תֹּאמְרִי, תֶּהֱוִי נְזִירָה כָּמוֹנִי אִם לָאו, אָז יָכוֹל לְהָפֵר. אֲבָל אִם אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר וְאָתְּ, בְּנַחוּתָא, וְעָנְתָה אָמֵן, אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר, שֶׁהֲרֵי קִיֵּם לָהּ:

משנה ג

וְהָיְתָה שׁוֹתָה יַיִן וּמִטַּמְּאָה לְמֵתִים. וְאַחַר כָּךְ הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ:

הֲרֵי זוֹ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים. עַל שֶׁעָבְרָה קֻדֶּם הֲפָרָה:

תִּסְפֹּג מַכַּת מַרְדּוּת. מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וּמַכּוֹת מַרְדּוּת הָאֲמוּרָה בְּכָל מָקוֹם, כְּפִי מַרְאֵה עֵינֵי הַדַּיָּן וּכְפִי צֹרֶךְ הַשָּׁעָה. וְדַוְקָא בַּעֲבֵרָה שֶׁכְּבָר נֶעֱשְׂתָה, אֲבָל גַּבֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה כְּגוֹן עֲשֵׂה סֻכָּה וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה, טֹל לוּלָב וְאֵינוֹ נוֹטֵל, מַכִּין אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה אוֹ עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ:

משנה ד

וְאִם שֶׁלָּהּ. כְּגוֹן שֶׁנָּתַן לָהּ אַחֵר בְּמַתָּנָה עַל מְנָת שֶׁאֵין לְבַעְלָהּ רְשׁוּת בָּהֶן. דְּנִכְסֵי מְלוֹג וְנִכְסֵי צֹאן בָּרָזֶל כֻּלָּן מְשֻׁעְבָּדִים לְבַעְלָהּ:

חַטָּאת תָּמוּת. מַמְתִּינִין לָהּ עַד שֶׁתָּמוּת:

וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד. כְּשִׁלְמֵי נָזִיר שֶׁאֵין נֶאֱכָלִים אֶלָּא לְיוֹם וְלַיְלָה:

וְאֵין טְעוּנִין לֶחֶם. שֶׁכָּל שַׁלְמֵי נָזִיר טְעוּנִים לֶחֶם, וְזוֹ הוֹאִיל וְהֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ אֵין שְׁלָמִים הַלָּלוּ טְעוּנִין לֶחֶם:

הָיוּ לָהּ מָעוֹת סְתוּמִים. שֶׁהִפְרִישָׁתַן סְתָם לְקָרְבְּנוֹת נָזִיר, וְלֹא פֵּרְשָׁה אֵלּוּ הֵם לַחַטָּאת וְאֵלּוּ הֵם לְעוֹלָה וְאֵלּוּ הֵם לִשְׁלָמִים:

יִפְּלוּ לִנְדָבָה. לַתֵּבוֹת שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ שֶׁמַּשְׁלִיכִים בָּהֶם שְׁאָר מְעוֹת נְדָבָה וְקוֹנִים מֵהֶן קָרְבָּנוֹת שֶׁכֻּלָּן עוֹלוֹת:

לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לֵהָנוֹת בָּהֶן, וְאִם נֶהֱנָה אֵינוֹ חַיָּב לְהָבִיא קָרְבַּן מְעִילָה הָאָמוּר בְּכָל מִי שֶׁנֶּהֱנָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ:

משנה ה

נִזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. דִּלְאַחַר שֶׁנִּזְרַק הַדָּם הִיא יְכוֹלָה לִשְׁתּוֹת יַיִן וְלִטָּמֵא לְמֵתִים, וְאֵין כָּאן יוֹתֵר נֶדֶר שֶׁל עִנּוּי נֶפֶשׁ: **רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֲפִלּוּ נִשְׁחֲטָה עָלֶיהָ אַחַת מִכָּל הַבְּהֵמוֹת אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר**. מְשׁוּם הֶפְסֵד קָדָשִׁים:

תִּגְלַחַת טָמְאָה יָפֵר. שֶׁצְּרִיכִים לַחְזוֹר וְלִמְנוֹת נְזִירוּת טָהֳרָה, וְיָכוֹל לוֹמַר אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה מְגֻוֶּלֶת, כְּלוֹמַר מְעֻנָּה וּמְנוּעָה מִשְּׁתֵית יַיִן:

אַף בְּתִגְלַחַת הַטָּהֳרָה יָפֵר. כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּצְטָרֵךְ לְהִתְנַוֵּל בְּגִלּוּחַ, דְּגִלּוּחַ בְּאִשָּׁה נִוּוּל הוּא. וְתַנָּא קַמָּא סָבַר אֵין הַגִּלּוּחַ נִוּוּל, שֶׁהֲרֵי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת פֵּאָה נָכְרִית. וְאֵין הֲלָכָה לֹא כְרַבִּי עֲקִיבָא וְלֹא כְרַבִּי:

משנה ו

הָאִישׁ מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בְּנָזִיר. כְּשֶׁהוּא קָטָן עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת אַחַר שֶׁיִּהְיֶה בֶּן שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד, וְכָל דִּין נְזִירוּת עָלָיו, וְאָבִיו מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו, וְאִם נִטְמָא מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה. וְהַאי מַדִּירוֹ, שֶׁאוֹמֵר לוֹ תְּהֵא נָזִיר אוֹ הֲרֵי בְּנִי פְּלוֹנִי נָזִיר, וְהוּא שֶׁלֹּא יִמְחֶה לֹא הַבֵּן וְלֹא הַקְּרוֹבִים. וְדָבָר זֶה הֲלָכָה מִפִּי הַקַּבָּלָה:

כֵּיצַד, גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְּחוּהוּ קְרוֹבִים. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה הָאָב בַּקָּרְבָּנוֹת בִּזְמַן שֶׁגִּלַּח הַבֵּן וְלֹא קִבֵּל הַנְּזִירוּת אוֹ שֶׁגִּלְּחוּהוּ קְרוֹבִים, אוֹ מְחָה אוֹ שֶׁמְּחוּהוּ קְרוֹבִים, דְּבָטֵל הַנְּזִירוּת. וְדַוְקָא כְּשֶׁמְּחָה הוּא אוֹ מְחוּ הַקְּרוֹבִים מִיָּד. אֲבָל אִם הִתְחִיל לִנְהֹג נְזִירוּת אוֹ שֶׁקִּבֵּל עָלָיו הַנְּזִירוּת, תּוּ לֹא מָצֵי לְמִמְחֵי לֹא הוּא וְלֹא קְרוֹבִים:

משנה ז

הָאִישׁ מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו וְאֵין הָאִשָּׁה מְגַלַּחַת עַל נְזִירוּת אָבִיהָ. וַאֲפִלּוּ הִיא בַּת יוֹרֶשֶׁת. וְדָבָר זֶה הֲלָכָה מִפִּי הַקַּבָּלָה:

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי הֲרֵי אֵלּוּ יִפָּלוּ לִנְדָבָה וְכוּ'. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי. אֶלָּא בֵּין שֶׁמֵּת אָבִיו וְאָמַר הֲרֵינִי נָזִיר עַל מְנָת שֶׁאֲגַלַּח עַל מְעוֹת אַבָּא, בֵּין שֶׁהָיוּ הוּא וְאָבִיו נְזִירִים וּמֵת אָבִיו, מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו. וְאִם הָיוּ בָּנִים רַבִּים וְקִדֵּם אֶחָד מֵהֶן וְגִלַּח עַל נְזִירוּת אָבִיו, זָכָה:

פרק ה

משנה א

בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הֶקְדֵּשׁ טָעוּת הֶקְדֵּשׁ. דְּיָלְפִינַן מִתְּמוּרָה דַּהֲוֵי אֲפִלּוּ בְּטָעוּת, דִּכְתִיב (ויקרא כז) וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ, וְדָרְשִׁינַן יִהְיֶה לְרַבּוֹת שׁוֹגֵג כְּמֵזִיד:

וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ. דְּלֹא גָּמְרִינַן תְּחִלַּת הֶקְדֵּשׁ, דָּבָר שֶׁאֵינוֹ בָּא מִכֹּחַ הֶקְדֵּשׁ, מִתְּמוּרָה שֶׁהוּא סוֹף הֶקְדֵּשׁ, שֶׁבָּא מִכֹּחַ דָּבָר אַחֵר שֶׁהָיָה הֶקְדֵּשׁ:

משנה ב

דִּינַר זָהָב. רֵישָׁא אַשְׁמוֹעִינַן בְּמִידֵי דִּקְדוֹשׁ קְדֻשַּׁת הַגּוּף, וְהָכָא אַשְׁמוֹעִינַן בְּמִידֵי דְּקָדוֹשׁ קְדֻשַּׁת דָּמִים:

משנה ג

מִי שֶׁנָּדַר בְּנָזִיר. בִּלְשׁוֹן שֶׁהָיָה דּוֹמֶה לוֹ שֶׁלֹּא הָיָה נָזִיר:

וְנִשְׁאַל לְחָכָם וַאֲסָרוֹ. וְאָמַר לוֹ שֶׁיֵּשׁ בִּלְשׁוֹן זֶה לְשׁוֹן נְזִירוּת, וְהוּא לֹא נִזְהַר מִלְּשְׁתּוֹת יַיִן:

מוֹנָה מִשְּׁעָה שֶׁנָּדַר. וְלֹא קָנְסִינַן לֵיהּ עַל שֶׁעָבַר וְשָׁתָה יַיִן, אַף עַל גַּב דְּמִסָּפֵק אָסוּר הָיָה לוֹ לִפְרֹשׁ עַד שֶׁיִּשְׁאַל לְחָכָם:

נִשְׁאַל לְחָכָם וְהִתִּירוֹ. שֶׁאָמַר לוֹ שֶׁאֵין בִּלְשׁוֹן זֶה לְשׁוֹן נְזִירוּת:

תֵּצֵא וְתֵרָעֶה בָּעֲדָר. דְּהַפְרָשָׁה בְּטָעוּת הֲוַאי וְתֵצֵא לְחֻלִּין. וּבְהָא מוֹדוּ בֵּית שַׁמַּאי, דְּכֵיוָן דְּאֵינוֹ נָזִיר, כִּי קָאָמַר לְקָרְבְּנוֹת נְזִירוּתוֹ וְלֹא מִידֵי קָאָמַר, כְּאָדָם שֶׁאֵינוֹ חַיָּב חַטָּאת וְאָמַר הֲרֵי זוֹ לְחַטָּאתִי:

אִי אַתֶּם מוֹדִים בָּזֶה שֶׁהוּא הֶקְדֵּשׁ טָעוּת. וּמַאי שְׁנָא מֵרֵישׁ פִּרְקִין דְּאַמְרִיתּוּ הֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הֲוֵי הֶקְדֵּשׁ:

אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּאי. לֹא חָשׁוּ לְהָשִׁיבָם עִקַּר טַעֲמָם, אֶלָּא לְדִבְרֵיהֶם קָאָמְרִי לְהוּ, מִתְּשִׁעִי וְאַחַד עָשָׂר דְּקִדְּשׁוֹ בְּטָעוּת, דִּמְרַבִּינַן לֵיהּ מִן וְכָל מַעְשַׂר בָּקָר וְצֹאן (ויקרא כז):

אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הִלֵּל לֹא הַשַּׁבָּט קִדְּשׁוֹ. בִּתְמִיהָה. כְּלוֹמַר גְּזֵרַת הַכָּתוּב הִיא דְּתִשְׁעִי וְאַחַד עָשָׂר הַסְּמוּכִים לָעֲשִׂירִי הַשַּׁבָּט מְקַדְּשָׁן אִם קָרָא לָהֶם עֲשִׂירִי, וְלֹא יָלְפִינַן מִנַּיהּ בְּעָלְמָא דְּהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הֲוֵי הֶקְדֵּשׁ, דְּאִלּוּ הֲוֵי טַעְמָא מִשּׁוּם הֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת אִם כֵּן אֲפִלּוּ שְׁמִינִי וּשְׁנֵים עָשָׂר נַמִּי, אֶלָּא הַכָּתוּב שֶׁקִּדֵּשׁ עֲשִׂירִי כּוֹ', וּגְזֵרַת הַכָּתוּב הִיא וְלֹא יָלְפִינַן מִנַּהּ:

משנה ד

מִי שֶׁנָּדַר בְּנָזִיר. וּבְשָׁעָה שֶׁנָּדַר הָיוּ לוֹ בְּהֵמוֹת וְאַדְּעָתָא דְּהָכִי נָדַר שֶׁיַּקְרִיב קָרְבְּנוֹתָיו מֵאוֹתָם בְּהֵמוֹת. וְהָלַךְ וּמָצָאן שֶׁנִּגְנְבוּ וּמֵחֲמַת זֶה מִתְחָרֵט עַל שֶׁנָּדַר בְּנָזִיר:

אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְנְבוּ בְּהֶמּוֹתָיו נָדַר הֲרֵי זֶה נָזִיר. וְלֹא יַתִּיר לוֹ הֶחָכָם בְּפֶתַח זֶה, דְּנוֹלָד הָוֵי וְאֵין פּוֹתְחִין בְּנוֹלָד:

וְאִם לְאַחַר שֶׁנִּגְנְבוּ נָדָר. וְאָמַר אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁנִּגְנְבוּ לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר, הֲרֵי זֶה פֶּתַח וְיַתִּירֶנּוּ הֶחָכָם: וְזוֹ טָעוּת טָעָה נַחוּם הַמָּדִי שֶׁכְּשֶׁעָלוּ נְזִירִים מִן הַגּוֹלָה וּמָצְאוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חָרֵב. וְהֵם נָדְרוּ קֹדֶם שֶׁחָרַב הַבַּיִת, וְהִתִּיר לָהֶן, וְאָמְרוּ לוֹ חֲכָמִים דְּנוֹלָד הוּא וְאֵין פּוֹתְחִין בְּנוֹלָד. וַהֲלָכָה כַּחֲכָמִים:

משנה ה

הֲרֵינִי נָזִיר שָׁוֶה אִישׁ פְּלוֹנִי. אִם זֶה הַהוֹלֵךְ לְעֶגְדִּי הוּא אִישׁ פְּלוֹנִי הֲרֵינִי נָזִיר, וְהַשֵּׁנִי אוֹמֵר אִם אֵין זֶה אִישׁ פְּלוֹנִי הֲרֵינִי נָזִיר:

כֻּלָּם נְזִירִים. וַאֲפִלּוּ אוֹתָם שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמוּ דִּבְרֵיהֶם. דְּכִי הֵיכִי דְּהֶקְדֵּשׁ בְּטָעוּת הָוֵי הֶקְדֵּשׁ, הָכִי נַמִּי נְזִירוּת בְּטָעוּת הַוְיָא נְזִירוּת:

רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אֵין אֶחָד מֵהֶם נָזִיר. דְּסָבַר רַבִּי טַרְפוֹן אֵין נְזִירוּת אֶלָּא לְהַפְלָאָה, כְּלוֹמַר שֶׁיְּהֵא בָּרוּר וְיָדוּעַ לוֹ בִּשְׁעַת נִדְרוֹ שֶׁיְּהֵא נָזִיר, וְכָל הָנֵי לֹא הָיָה יָדוּעַ לוֹ בִּשְׁעַת נִדְרוֹ שֶׁיִּהְיֶה כִּדְבָרָיו. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי טַרְפוֹן:

משנה ו

הִרְתִּיעַ לַאֲחוֹרָיו. זֶה שֶׁבָּא כְּנֶגְדָּן חָזַר לַאֲחוֹרָיו וְלֹא נוֹדַע מִי הוּא:

אֵינוֹ נָזִיר. אֵין אֶחָד מֵהֶם נָזִיר, דְּלֹא מַחֵית אֱינַשׁ נַפְשֵׁיהּ אַסְפֶּקָא, וְדַעְתּוֹ הָיָה בִּשְׁעַת הַנֶּדֶר שֶׁאִם לֹא יָבֹא הַדָּבָר לִידֵי בֵּרוּר שֶׁלֹּא יִהְיֶה בִּדְבָרָיו כְּלוּם:

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כוּ'. רַבִּי שִׁמְעוֹן לְטַעְמֵיהּ דְּאָמַר סָפֵק נְזִירוּת לְהַחְמִיר. וּמַה תַּקָּנָתָן, שֶׁהֲרֵי אִי אֶפְשָׁר לְהָבִיא קָרְבָּן מְסֻפֵּק, אֶלָּא צְרִיכִים לְהִתְנוֹת כָּל אֶחָד וְלוֹמַר אִם אֵינוֹ כִּדְבָרָיו שֶׁיְּהֵא נָזִיר נְדָבָה. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

משנה ז

רָאָה אֶת הַכּוּי. שִׁשָּׁה בְּנֵי אָדָם שֶׁרָאוּ אֶת הַכּוּי, וְאָמַר אֶחָד מֵהֶן הֲרֵינִי נָזִיר אִם זֶה חַיָּה, וְאָמַר הַשֵּׁנִי הֲרֵינִי נָזִיר אִם אֵינוֹ חַיָּה, וְאָמַר הַשְּׁלִישִׁי הֲרֵינִי נָזִיר אִם הוּא בְּהֵמָה, וְאָמַר הָרְבִיעִי הֲרֵינִי נָזִיר אִם אֵינוֹ בְּהֵמָה, וְאָמַר הַחֲמִישִׁי הֲרֵינִי נָזִיר אִם הוּא חַיָּה וּבְהֵמָה, וְאָמַר הַשִּׁשִּׁי הֲרֵינִי נָזִיר אִם אֵינוֹ לֹא חַיָּה וְלֹא בְּהֵמָה, וְאֻתּוּ שִׁלְשָׁה אֲחֵרִינֵי מַעֲלְמָא וְאָמַר חַד מִנַּיְהוּ לְאֵלּוּ הַשִּׁשָּׁה, הֲרֵינִי נָזִיר אִם אֶחָד מִכֶּם נָזִיר, וְאָמַר הַשֵּׁנִי הֲרֵינִי נָזִיר אִם אֵין אֶחָד מִכֶּם נָזִיר, וְאָמַר הַשְּׁלִישִׁי הֲרֵינִי נָזִיר אִם כֻּלְּכֶם נְזִירִים, כֻּלָּן נְזִירִים, הַשִּׁשָּׁה הָרִאשׁוֹנִים וְהַשְּׁלִשָּׁה הָאַחֲרוֹנִים. לְבֵית שַׁמַּאי הָוו נְזִירִים וַדַּאי, דִּנְזִירוּת בְּטָעוּת הָוֵי נְזִירוּת, וּבֵין אוֹתוֹ

שֶׁנִּתְקַיְּמוּ דְּבָרָיו וּבֵין אוֹתוֹ שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמוּ דְּבָרָיו הָוֵי נָזִיר. וּלְבֵית הִלֵּל הָוֵי נְזִירוּת סָפֵק, מִפְּנֵי שֶׁהַכּוֹי סְפֵק בְּהֵמָה סְפֵק חַיָּה סְפֵק בְּרִיָּה בִּפְנֵי עַצְמָהּ:

פרק ו

משנה א

שְׁלֹשָׁה מִינִין אֲסוּרִין בַּנָּזִיר. הַטֶּמְאָה. דִּכְתִיב (במדבר ו) עַל כָּל נַפְשׁוֹת מֵת לֹא יָבֹא:

הַתְּגַלַּחַת. דִּכְתִיב (שם) תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ:

וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן. דִּכְתִיב (שם) וַעֲנָבִים לַחִים וְיבֵשִׁים לֹא יֹאכַל:

כָּל הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן. כְּגוֹן עֲנָבִים לַחִים וְיבֵשִׁים חַרְצַנִּים וְזַגִּים, מִצְטָרְפִין לְכַזַּיִת לְלָקוֹת עֲלֵיהֶן:

וְאֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיֹּאכַל מִן הָעֲנָבִים כַּזַּיִת. וְהוּא הַדִּין לִשְׁעוּר שְׁתִיָּה בְּכַזַּיִת. דְּכֵיוָן דִּכְתִיב וַעֲנָבִים לַחִים וְיבֵשִׁים לֹא יֹאכַל, גְּמִרִינַן מִנַּהּ מָה אֲכִילָה בְּכַזַּיִת אַף שְׁתִיָּה בְּכַזַּיִת:

מִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה עַד שֶׁיִּשְׁתֶּה רְבִיעִית יַיִן. אֲבָל מִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה אֵיפְכָא שְׁמִעִינַן לַהּ, דְּגָמְרִינַן אֲכִילָה מִשְׁתִיָּה, וְשִׁעוּר שְׁתִיָּה בַּנָּזִיר רְבִיעִית, דְּגָמְרִינַן שֵׁכָר שֵׁכָר מִמִּקְדָּשׁ, וּמַה שִּׁעוּר אִסּוּר שְׁתִיָּה בִּרְבִיעִית, אַף שִׁעוּר אִסּוּר אֲכִילָה בִּרְבִיעִית:

אֲפִלּוּ שָׂרָה פִּתּוֹ בְּיַיִן וְיֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לְצָרֵף כַּזַּיִת חַיָּב. דִּסְבִירָא לֵיהּ לְרַבִּי עֲקִיבָא שִׁעוּר אִסּוּרֵי נָזִיר בֵּין בַּאֲכִילָה בֵּין בִּשְׁתִיָּה בְּכַזַּיִת, וְהֶתֵּר מִצְטָרֵף לְאִסּוּר לְהַשְׁלִים לִכְשִׁעוּר. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי עֲקִיבָא:

משנה ב

עַד שֶׁיֹּאכַל שְׁנֵי חַרְצַנִּים וְזַגִּין. דִּכְתִיב (במדבר ו) מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג, וּמִעוּט חַרְצַנִּים שְׁנַיִם, וְיֵשׁ לָהֶם זָג אֶחָד. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, אֶלָּא הָאוֹכֵל מִן הַחַרְצָן וְהַזָּג אֵינוֹ לוֹקֶה עַד שֶׁיֹּאכַל מֵהֶן כַּזַּיִת:

רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שֶׁלֹּא תִטְעֶה. רַבִּי יוֹסֵי הָיָה נוֹתֵן סִימָן שֶׁלֹּא תִטְעֶה:

זוֹג שֶׁל בְּהֵמָה. שֶׁהַחִיצוֹן קָרוּי זוֹג:

משנה ג

סָתָם נְזִירוּת שְׁלֹשִׁים יוֹם. אַף עַל גַּב דְּתָנֵי לָהּ לְעֵיל, מִשּׁוּם דְּבָעֵי לְמִתְנֵי סֵיפָא גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְּחוּהוּ לִסְטִים סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם, הָדַר תָּנָא לֵיהּ הָכָא:

סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם. כְּלוֹמַר סוֹתֵר עַד שֶׁיִּהְיֶה לוֹ גְּדִיל שֵׁעָר שֶׁל שְׁלֹשִׁים יוֹם כְּשֶׁהוּא מְגַלֵּחַ תְּגַלַּחַת שֶׁל מִצְוָה:

אוֹ שֶׁסִּפְסֵף כָּל שֶׁהוּא. שֶׁעָקַר וְהִשִּׁיר אֲפִלּוּ שֵׂעָר אֶחָד, חַיָּב, דִּכְתִיב (במדבר ו) תַּעַר לֹא יַעֲבֹר, לְרַבּוֹת כָּל הַמַּעֲבִירִין:

חוֹפֵף. מְחַכֵּךְ בְּיָדוֹ:

וּמְסַפְסֵף. בְּצַפָּרְנָיו אוֹ בִכְלִי, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לְהַשִּׁיר, דְּדָבָר שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן מֻתָּר:

אֲבָל לֹא סוֹרֵק. בְּמַסְרֵק, דַּהֲוֵי פְּסִיק רֵישֵׁיהּ וְאָסוּר. אַף עַל גַּב דְּהַמַּשִּׁיר אֲפִלּוּ שֵׂעָר אַחַת לוֹקֶה, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם עַד שֶׁיְּגַלֵּחַ רֹב שְׂעָרוֹ בְּתַעַר אוֹ בְּמִסְפָּרַיִם בְּצַד עִקָּרוֹ שֶׁל שֵׂעָר:

לֹא יָחוֹף בַּאֲדָמָה. מִין מִמִּינֵי אֲדָמָה שֶׁהִיא מַשֶּׁרֶת הַשֵּׂעָר, דְּהָא נַמִּי הֲוֵי פְּסִיק רֵישֵׁיהּ. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל:

משנה ד

נָזִיר שֶׁהָיָה שׁוֹתֶה יַיִן כָּל הַיּוֹם. וְלֹא הִתְרוּ בּוֹ אֶלָּא אַחַת:

אַל תִּשְׁתֶּה אַל תִּשְׁתֶּה. שֶׁהִתְרוּ בּוֹ בֵּין שְׁתִיָּה לִשְׁתִיָּה:

משנה ה

שֶׁהַטֻּמְאָה וְהַתִּגְלַחַת סוֹתְרִים. דִּכְתִיב בַּטֻּמְאָה (שם), וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ. וְתִגְלַחַת סוֹתֶרֶת שְׁלֹשִׁים, דְּבָעִינַן גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ (שם), וְאֵין גִּדּוּל פֶּרַע פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם:

שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן לֹא הֵתֵר מִכְּלָלוֹ. כְּגוֹן לִשְׁתּוֹת יַיִן מִצְוָה, דְּאָמְרִינַן מַיִּין וְשֵׁכָר יָזִיר (שם) לֶאֱסֹר יַיִן מִצְוָה כְּיַיִן הָרְשׁוּת:

טֻמְאָה וְתִגְלַחַת הֻתְּרוּ מִכְּלָלָן. טֻמְאָה, לְמֵת מִצְוָה, דִּכְתִיב (במדבר ו) לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא, לְאָבִיו הוּא דְּאֵינוֹ מִטַּמֵּא, אֲבָל מִטַּמֵּא לְמֵת מִצְוָה. וְתִגְלַחַת, לְנָזִיר מְצֹרָע, דְּאָתֵי עֲשֵׂה דִּוגְלַח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ (ויקרא יד) וְדָחֵי אֶת לֹא תַעֲשֶׂה דְּתַעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ (במדבר ו):

משנה ו

מְגַלֵּחַ בַּשְּׁבִיעִי וּמֵבִיא קָרְבָּן בַּשְּׁמִינִי. כְּדִכְתִיב (שם) וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ. וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָבִיא שְׁתֵּי תוֹרִים וְגוֹ' וְכֵבֶשׂ לָאָשָׁם:

מַה בֵּין זֶה לְמִצְרָע. דִּכְתִיב בְּפָרָשַׁת מְצֹרָע בְּתִגְלַחַת שְׁנִיָּה (ויקרא יד) וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ וְכוּ' וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח וְכוּ', וְקַיְמָא לָן בַּמְצֹרָע דְּאִם גִּלַּח בַּשְּׁמִינִי מֵבִיא קָרְבָּן בַּתְּשִׁיעִי:

אָמַר לוֹ שֶׁזֶּה טָהֳרָתוֹ תְּלוּיָה בְיָמָיו. נָזִיר טָהֳרָתוֹ תְּלוּיָה בְּהַזָּאַת שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי וּטְבִילָה, הִלְכָּךְ כֵּיוָן שֶׁטָּהַר בַּשְּׁבִיעִי אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא גִלַּח עַד יוֹם הַשְּׁמִינִי, מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בּוֹ בַּיּוֹם:

אֲבָל מְצֹרָע טָהֳרָתוֹ תְּלוּיָה בְּתִגְלַחְתּוֹ. כְּדִכְתִיב (שם) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ וַהֲדַר כְּתִיב וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם, וְאִם טָבַל עַד שֶׁלֹּא גִּלַּח לֹא עָלְתָה לוֹ טְבִילָה, הִלְכָךְ אִם גִּלַּח בַּשְּׁמִינִי אַפִּתְּי צָרִיךְ טְבִילָה וְהַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ, הִלְכָךְ אֵינוֹ יָכוֹל לְהָבִיא קָרְבְּנוֹתָיו עַד תְּשִׁיעִי. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי עֲקִיבָא:

משנה ז

שָׁחַט אֶת הַשְּׁלָמִים וּמְגַלֵּחַ עֲלֵיהֶם. דִּכְתִיב בַּנָּזִיר (במדבר ו) וְגִלַּח אֶת רֹאשׁוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, וּמְפָרְשִׁינַן לִקְרָא הָכִי, וְגִלַּח אֶת רֹאשׁוֹ עַל זֶבַח שֶׁכָּתוּב בּוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, דְּהַיְנוּ שְׁלָמִים דִּכְתִיב בְּהוּ (ויקרא ג) וּשְׁחָטוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

שֶׁחַטָּאת קוֹדֶמֶת בְּכָל מָקוֹם. לְעוֹלָה וּשְׁלָמִים, וְדִין הוּא שֶׁיְּגַלֵּחַ עַל הָרִאשׁוֹן. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה שֶׁמְּגַלֵּחַ עַל הַשְּׁלָמִים:

משנה ח

וְלֹא פֵּרֵשׁ. אַף עַל גַּב דְּכָל הַקְּרְבָּנוֹת צָרִיךְ שֶׁיִּקְרְאוּ לָהֶם הַבְּעָלִים שָׁם, הָכָא לֹא צָרִיךְ, דְּמִכִּי אָמַר אֲלוּ לְנְזִירוּתִי הֲוֵי כְּאִלּוּ קָרָא שָׁם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, דְּכִבְשָׂה אֵינָהּ רְאוּיָה אֶלָּא לְחַטָּאת, וְכֶבֶשׂ לְעוֹלָה, וְאַיִל לִשְׁלָמִים:

וּמְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. שֶׁמְּבַשְּׁלִים בּוֹ זֶבַח הַשְּׁלָמִים:

הָיָה מְגַלֵּחַ בַּמִּדִינָה. בִּירוּשָׁלַיִם. וְאַף עַל גַּב דִּכְתִיב פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, לָאו דַּוְקָא, אֶלָּא לְלַמֵּד שֶׁאֵינוֹ מְגַלֵּחַ עַד שֶׁיִּהְיֶה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד פָּתוּחַ:

לֹא הָיָה מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. דִּכְתִיב (במדבר ו) וְלָקַח אֶת שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל הָאֵשׁ, מִי שֶׁאֵינוֹ מֻחְסָר אֶלָּא לְקִיחָה וּנְתִינָה, יָצָא זֶה שֶׁמְּחֻסַּר לְקִיחָה וַהֲבָאָה וּנְתִינָה תַּחַת הַדּוּד:

בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים. שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ נוֹטֵל שֵׂעָר וּמְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד, בְּתִגְלַחַת טָהֳרָה:

אֲבָל בְּתִגְלַחַת טֻמְאָה. אֲפִלּוּ גִּלַּח בַּמִּקְדָּשׁ, אֵינוֹ נוֹטֵל שֵׂעָר וּמְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד שֶׁל אָשָׁם וְחַטַּאת הָעוֹף, דְּלֹא כְתִיב נְתִינַת שֵׂעָר תַּחַת הַדּוּד אֶלָּא בְּנָזִיר טָהוֹר:

הַכֹּל מְשַׁלְּחִין. טָהוֹר בַּמִּקְדָּשׁ וּבַמְּדִינָה, וְטָמֵא בַּמִּקְדָּשׁ, חוּץ מִטָּמֵא שֶׁגִּלַּח בַּמְּדִינָה, מִפְּנֵי שֶׁשְּׂעָרוֹ נִקְבָּר. וּפְסַק הַהֲלָכָה, שֶׁאֵין מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד אֶלָּא נָזִיר טָהוֹר שֶׁגִּלַּח פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, שֶׁנַּעֲשָׂה כְּמִצְוָתוֹ. וְאִם שִׁלַּח תַּחַת הַדּוּד שֶׁל חַטָּאת, יָצָא. לֹא נֶאֱמַר אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֶלָּא לְמִצְוָה:

משנה ט

וְאַחַר כָּךְ הֵתֵר הַנָּזִיר לִשְׁתּוֹת יַיִן. דִּכְתִיב (במדבר ו) וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יָיִן, אַחַר הַמַּעֲשִׂים כֻּלָּם:

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כו'. כְּתִיב הָכָא וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יַיִן, וּכְתִיב הָתָם (שם) אַחַר הִתְגַּלְּחוֹ אֶת נִזְרוֹ, מַה לְהַלָּן אַחַר מַעֲשֶׂה יְחִידִי, אַף כָּאן אַחַר מַעֲשֶׂה יְחִידִי, הָא לָמַדְתָּ שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּזְרַק עָלָיו אֶחָד מִן הַדָּמִים מֻתָּר לִשְׁתּוֹת יַיִן וּלְהִטַּמֵּא לְמֵתִים. וְכֵן הֲלָכָה:

משנה י

וְנִמְצָא פָּסוּל. כְּגוֹן שֶׁנִּשְׁפַּךְ דָּמוֹ, אוֹ יָצָא אוֹ נִטְמָא:

תִּגְלַחְתּוֹ פְּסוּלָה. הוֹאִיל וְנִפְסַל הַזֶּבַח שֶׁגִּלַּח עָלָיו, הֲוָה לֵיהּ כְּגִלְּחוּהוּ לִסְטִים דְּאָמְרִינַן לְעֵיל לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר סוֹתֵר שִׁבְעָה יָמִים וּלְרַבָּנָן סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם:

וּזְבָחָיו לֹא עָלוּ לוֹ. שְׁאָר הַזְּבָחִים שֶׁהִקְרִיב אַחַר תִּגְלַחְתּוֹ הַפְּסוּלָה, לֹא עָלוּ לוֹ, דְּכֵיוָן דְּצָרִיךְ לִסְתּוֹר עַד שֶׁיְּגַדֵּל שְׂעָרוֹ, הֲוֵי כְּאִלּוּ הִקְרִיבָן קֹדֶם זְמַנָּם:

עַל הַחַטָּאת שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ. הַיְנוּ עַל הַזֶּבַח וְנִמְצָא פָּסוּל, דְּחַטָּאת שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ פְּסוּלָה. וְאַיְדֵי דְּבָעֵי לְמֵתְנֵי עַל הָעוֹלָה וְעַל הַשְּׁלָמִים פְּלֶגְתָּא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבָּנָן, תָּנָא נַמִּי עַל הַחַטָּאת:

עַל הָעוֹלָה וְעַל הַשְּׁלָמִים שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְכוּ' תִּגְלַחְתּוֹ פְּסוּלָה. דְּהוֹאִיל וְלֹא עָלוּ לְשֵׁם חוֹבַת שַׁלְמֵי נָזִיר וְעוֹלַת נָזִיר, הֲוֵי לֵיהּ כִּמְגַלֵּחַ עַל עוֹלַת נְדָבָה וְשַׁלְמֵי נְדָבָה. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן סָבַר דְּאִם גִּלַּח עַל עוֹלַת נְדָבָה וְשַׁלְמֵי נְדָבָה יָצָא. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

אִם גִּלַּח עַל שְׁלָשְׁתָּן. אַחַר שֶׁהִקְרִיבוּ שְׁלָשְׁתָּן:

וְנִמְצָא אֶחָד מֵהֶן כָּשֵׁר. וְהַשְּׁאָר פְּסוּלִים:

תִּגְלַחְתּוֹ כְּשֵׁרָה. לְדִבְרֵי הַכֹּל. דְּהָא תְּנַן וְאִם גִּלַּח עַל אֶחָד מִשְּׁלָשְׁתָּן יָצָא:

משנה יא

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר סוֹתֵר אֶת הַכֹּל. לֹא כָּל הַיָּמִים קָאָמַר, אֶלָּא סוֹתֵר כָּל הַקָּרְבָּנוֹת. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְטַעְמֵיהּ דְּאָמַר שֶׁלֹּא הֻתַּר הַנָּזִיר לִשְׁתּוֹת יַיִן אֶלָּא אַחַר כָּל הַמַּעֲשִׂים כֻּלָּם, אַחַר הֶבְאַת כָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וּכְשֶׁנִּטְמָא קֹדֶם שֶׁהִקְרִיב כֻּלָּם, הֲוֵי כְּאִלּוּ נִטְמָא שַׁחֲרִית קֹדֶם שֶׁהִקְרִיב שׁוּם אֶחָד מֵהֶם, וְהֲוֵי הַקָּרְבָּן שֶׁהִקְרִיב כְּאִלּוּ הֻבִיאוּ תּוֹךְ מְלֹאת:

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יָבִיא שְׁאָר קָרְבְּנוֹתָיו וְיִטְהָר. פֵּרוּשׁ, לְכְשֶׁיִּטְהָר. וְאוֹתוֹ הַזֶּבַח שֶׁהֵבִיא בְּטָהֳרָה לֹא יַחְזֹר וְיָבִיאֶנּוּ. רַבָּנָן לְטַעֲמַיְהוּ דְּאָמְרֵי אַחַר מַעֲשֶׂה יְחִידִי מֻתָּר לִשְׁתּוֹת יַיִן וּמֻתָּר לְגַלֵּחַ. הִלְכָּךְ קֹדֶם שֶׁנִּטְמָא הָיָה רָאוּי לַתִּגְלַחַת וְלֹא יִסְתֹּר אוֹתוֹ זֶבַח, אֲבָל שְׁאָר הַזְּבָחִים שֶׁהִקְרִיב מִשֶּׁנִּטְמָא, וַדַּאי סוֹתֵר, דִּקְרָא קָפִיד שֶׁיִּהוּ קָרְבְּנוֹת נָזִיר כֻּלָּן בְּטָהֳרָה:

מִרְיָם הַתַּרְמוֹדִית. מִתַּרְמוֹד הָיְתָה. וַהֲלָכָה כַּחֲכָמִים:

פרק ז

משנה א

כֹּהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר אֵינָן מִטַּמְּאִין לִקְרוֹבֵיהֶן. כְּדִכְתִיב בְּפָרָשַׁת אֱמֹר וּבְפָרָשַׁת נָשֹׂא:

הָיוּ מְהַלְּכִים בַּדֶּרֶךְ. לְאוֹ דַּוְקָא בְּכֹהֵן גָּדוֹל פְּלִיגִי, דְּהוּא הַדִּין בְּכֹהֵן הֶדְיוֹט נַמִּי פְּלִיגִי, דְּחַד טַעְמָא הוּא:

משנה ב

עַל הַמֵּת. אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ שָׁלֵם אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רֹב בְּנָיָן, שֶׁהֵם שְׁנֵי שׁוֹקַיִם וְיֶרֶךְ אֶחָד, אוֹ רֹב מִנְיַן הָאֵבָרִים שֶׁהֵם מֵאָה עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֵבָרִים, אֲפִלּוּ אֵין בָּהֶם רֹבַע קַב, מְטַמֵּא בָּאֹהֶל, וְנָזִיר מְגַלֵּחַ עָלָיו. וְאִם אֵין בַּמֵּת לֹא רֹב מִנְיָן וְלֹא רֹב בְּנָיָן, אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עַל אָהֳלוֹ עַד שֶׁיְּהֵא בָּעֲצָמוֹת חֲצִי קַב:

וְעַל כַּזַּיִת נָצָל. מֹהַל הַיּוֹצֵא מִן הַמֵּת כְּמִין לַחָה הַיּוֹצֵאת מֵעִפּוּשׁ הַבָּשָׂר:

מְלֹא תַרְוָד רָקָב. מְלֹא כָף מֵעֲפַר רִקָּבוֹן שֶׁל מֵת. וְאֵין הָרִקָּבוֹן מְטַמֵּא אֶלָּא כְּשֶׁנִּקְבַּר הַמֵּת עָרוֹם בָּאָרוֹן שֶׁל שַׁיִשׁ וְכֵיוֹצֵא בּוֹ שֶׁאֵין שָׁם רִקָּבוֹן אַחֵר אֶלָּא מִגּוּפוֹ שֶׁל מֵת, וְנִקְבַּר הַמֵּת כֻּלּוֹ שָׁלֵם שֶׁלֹּא נֶחְסַר מִמֶּנּוּ אֵבֶר:

תַּרְוָד. כַּף גְּדוֹלָה שֶׁמַּחְזֶקֶת מְלֹא חָפְנַיִם:

עַל הַשִּׁדְרָה. אֲפִלּוּ אֵין בָּהּ בָּשָׂר כְּלָל:

וְכֵן עַל עֶצֶם הַגֻּלְגֹּלֶת. שֶׁל הָרֹאשׁ, אֲפִלּוּ אֵין בָּהּ בָּשָׂר:

וְעַל אֵבֶר מִן הַחַי וְעַל אֵבֶר מִן הַמֵּת שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם בָּשָׂר כָּרָאוּי. כָּל שֶׁאֵלּוּ הָיָה הָאֵבֶר מְחֻבָּר בְּאָדָם חַי הָיָה יָכוֹל לְהַעֲלוֹת אֲרוּכָה עַל יְדֵי אוֹתוֹ בָּשָׂר הוּא נִקְרָא כָּרָאוּי. וְהוּא פָּחוֹת מִכַּזַּיִת:

וְעַל חֲצִי קַב עֲצָמוֹת. וְאַף עַל גַּב דְּרֹבַע קַב עֲצָמוֹת מְטַמֵּא בָּאֹהֶל, הָלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי שֶׁאֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ אֶלָּא עַל חֲצִי קַב, וְכֵן עַל חֲצִי לֹג דָּם. וְאַף עַל גַּב דְּרֹבַע דָּם מְטַמֵּא בָּאֹהֶל, אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ אֶלָּא עַל חֲצִי לֹג:

וְעַל עֶצֶם כַּשְּׂעֹרָה עַל מַגָּעוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ. אֲבָל עַל אָהֳלוֹ לֹא, שֶׁאֵין עֶצֶם כַּשְּׂעֹרָה מְטַמֵּא בָּאֹהֶל:

וְסוֹתֵר אֶת הַקּוֹדְמִים. כְּדִכְתִיב (במדבר ו) וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ:

עַד שֶׁיִּטְהַר. שֶׁיִּטְבֹּל וְיַעֲרִיב שִׁמְשׁוֹ אַחַר שֶׁיִּזֶּה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי:

משנה ג

אֲבָל הַסְּכָכוֹת. אִילָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲנָפִים מֻבְדָּלִים זֶה מִזֶּה, וְיֵשׁ כַּזַּיִת מִן הַמֵּת תַּחַת אֶחָד מֵהֶן, וְעָבַר הַנָּזִיר וְאֵין יָדוּעַ אִם עָבַר תַּחַת הֶעָנָף הַמַּאֲהִיל עַל הַמֵּת:

וְהַפְּרָעוֹת. אֲבָנִים אוֹ עֵצִים בּוֹלְטִים מִן הַכֹּתֶל וְטָמְאָה תַּחַת אֶחָד מֵהֶם:
וּבֵית הַפְּרָס. שָׂדֶה שֶׁנֶּחֱרַשׁ בָּהּ קֶבֶר עוֹשֶׂה בֵּית הַפְּרָס מֵאָה אַמָּה, שֶׁכָּךְ שִׁעֲרוּ שֶׁהַמַּחֲרֵשָׁה מוֹלִיכָה אֶת הָעֻצָּם:
וְאֶרֶץ הָעַמִּים. שֶׁגָּזְרוּ חֲכָמִים טֻמְאָה עַל אֶרֶץ הָעַמִּים:
גּוֹלֵל. כִּסּוּי הָאָרוֹן:
דּוֹפֵק. הָאָרוֹן עַצְמוֹ שֶׁהַכִּסּוּי דּוֹפֵק עָלָיו:
וּרְבִיעִית דָּם. אֲפִלּוּ עַל מַשָּׂאוֹ וּמַגָּעוֹ אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ:
וְאֹהֶל וְרֹבַע עֲצָמוֹת. אִם הֶאֱהִיל עַל רֹבַע קַב שֶׁל עַצְמוֹת הַמֵּת, אֵינוֹ מְגַלֵּחַ, עַד שֶׁיַּאֲהִיל עַל חֲצִי קַב. אֲבָל עַל מַגָּע וּמַשָּׂא שֶׁל רֹבַע עֲצָמוֹת, מְגַלֵּחַ, וַאֲפִלּוּ הֵם נִמּוֹקִים וְלֹא נִשְׁאַר בָּהֶם עֶצֶם כַּשְּׂעֹרָה שָׁלֵם:
וְכֵלִים הַנּוֹגְעִים בְּמֵת. שֶׁהֵם מְטַמְּאִים כַּמֵּת עַצְמוֹ. וְהַנּוֹגֵעַ בָּהֶם טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה:
וִימֵי גָּמְרוֹ. יְמֵי חִלּוּטוֹ שֶׁל מְצֹרָע:
וִימֵי סְפִרוֹ. לְאַחַר שֶׁנִּטְהַר מִצָּרַעְתּוֹ, דִּכְתִיב (ויקרא יד) וְיָשַׁב מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים:
עַל אֵלּוּ אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ. עַל כָּל הָנָךְ דְּמַתְנִיתִין:
וּמַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי. הָא לֹא קָאֵי אֵימֵי סְפִרוֹ וְאֵימֵי גָּמְרוֹ, דְּלֹא שַׁיָּךְ בְּהוּ הַזָּאָה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי:
וְאֵינוֹ סוֹתֵר אֶת הַקּוֹדְמִין וּמַתְחִיל וּמוֹנֶה מִיָּד. כָּל אֵלֶּה שֶׁאָמַרְנוּ, אֵינָן עוֹלִין לִימֵי הַנְּזִירוּת וְאֵין סוֹתְרִין, אֶלָּא אַחַר שֶׁיֵּזֶה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי וְיִטְהַר אִם נִטְמָא בְּטֻמְאַת מֵת, וְאַחַר שֶׁיַּשְׁלִים יְמֵי גָּמְרוֹ וִימֵי סְפִרוֹ אִם נִצְטָרַע מַשְׁלִים נְזִירָתוֹ עַל מְנָיַן הַיָּמִים שֶׁמָּנָה קֹדֶם שֶׁנִּטְמָא, וְאֵינוֹ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה:
בָּאֲמֶת אָמְרוּ יְמֵי הַזָּב וְהַזָּבָה. כָּל יְמֵי טֻמְאָתָם וִימֵי סְפִירָתָם שִׁבְעָה נְקִיִּים:
וִימֵי הֶסְגֵּרוֹ שֶׁל מְצֹרָע. שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם טז) וְהִסְגִּיר אֶת הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים, עוֹלִין לְמִנְיַן יְמֵי הַנְּזִירוּת, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאֵין סוֹתְרִין אֶת הַקּוֹדְמִים:

משנה ד

חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ. אִם נִטְמָא בְּאוֹתָהּ טֻמְאָה וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ, אוֹ אוֹכֵל קָדָשִׁים קֹדֶם שֶׁטָּהַר מִטֻּמְאָתוֹ, חַיָּבִין עָלֶיהָ כָּרֵת אִם הָיָה מֻזִּיד, אוֹ קָרְבַּן עוֹלָה וְיוֹרֵד אִם הָיָה שׁוֹגֵג:
לֹא תְהֵא זוֹ קַלָּה מִן הַשֶּׁרֶץ. דְּחַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ, כְּדִכְתִיב בְּוַיִּקְרָא אוֹ בְנִבְלַת שֶׁרֶץ טָמֵא. וּמִלְּתָא דְּרַבִּי מֵאִיר לֵיתָא, שֶׁהֲרֵי מַגָּע וּמַשָּׂא שֶׁל עֶצֶם כַּשְּׂעֹרָה שֶׁהוּא קַל שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּאֹהֶל, הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עָלֶיהָ כִּדְתָנַן בְּמַתְנִיתִין, וּרְבִיעִית דָּם שֶׁהִיא חֲמוּרָה שֶׁמְּטַמֵּא בְּאֹהֶל אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עָלֶיהָ:

אֵין דָּנִין כָּאן קַל וָחֹמֶר. שֶׁאֵין דָּנִין קַל וָחֹמֶר עַל דָּבָר שֶׁהוּא הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, שֶׁעֻצָּם כַּשְׁעָרָה אֵינוֹ כָּתוּב בַּתּוֹרָה אֶלָּא הֲלָכָה הִיא, וְאֵין דָּנִין קַל וָחֹמֶר מֵהֲלָכָה. וְהֵן הֵן דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הֵן הֵן דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁאָמַר אֶלָּא כָּךְ אָמְרוּ הֲלָכָה:

פרק ח

משנה א

שְׁנֵי נְזִירִים שֶׁאָמַר לָהֶם אֶחָד כּוּ'. וְהֵם שׁוֹתְקִים, דְּאִם הֵם מַכְחִישִׁין אֵינוֹ נֶאֱמָן, דְּעַד אֶחָד בְּמָקוֹם שֶׁמַּכְחִישִׁין אוֹתוֹ אֵינוֹ נֶאֱמָן. וּמַתְנִיתִין אֲיֵרֵי כְּגוֹן שֶׁזֶּה הָעֵד לֹא הָיָה עִמָּהֶם, אֶלָּא אָמַר רָאִיתִי מֵרָחוֹק טֻמְאָה שֶׁנִּזְרְקָה בֵּינֵיכֶם, שֶׁאִם הָיָה הָעֵד אָצְלָם בִּמְקוֹמָם הַוָּיָא לָהּ סְפֵק טֻמְאָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וּסְפֵק טֻמְאָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים סְפֵקוֹ טָהוֹר, דְּכָל סְפֵק טֻמְאָה מִסּוֹטָה יָלְפִינַן לַהּ דִּכְתִיב בָּהּ (במדבר ה) וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה, וְאֵינָן אֶלָּא הִיא וְהַבּוֹעֵל, וּסְפֵקָהּ טָמֵא. וְכָל זְמַן שֶׁהֵם יוֹתֵר מִשְּׁנַיִם, אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת סְפֵקוֹ טָהוֹר, דְּהַוָּיָא לָהּ כִּסְפֵק טֻמְאָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, לְכָךְ צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁלֹּא הָיָה הָעֵד בִּשְׁעַת סְפֵק טֻמְאָה אֶצְלָם בִּמְקוֹמָם:

וְסוֹפְרִים שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּכְגוֹן שֶׁשְּׁנֵיהֶם נָדְרוּ נְזִירוּת בְּיַחַד וְנָדְרוּ סְתָם נְזִירוּת. וְהוּא הַדִּין אִם נָדְרוּ שְׁנֵיהֶם בְּיַחַד וּפֵרְשׁוּ נְזִירוּתָם לִזְמַן קָצוּב, שֶׁלְּאַחַר שֶׁהֵבִיאוּ קָרְבַּן טֻמְאָה וְקָרְבַּן טָהֳרָה חוֹזְרִים וּמוֹנִים הַזְּמַן הַקָּצוּב לִנְזִירוּתָם, וּמַפְרִישִׁים קָרְבַּן טָהֳרָה:

וְקָרְבַּן טֻמְאָה סָפֵק. חַטַּאת הָעוֹף הַבָּא עַל הַטֻּמְאָה סָפֵק, וְאֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת:

אֶלָּא מֵבִיא חַטַּאת עוֹף. לִסְפֵק טֻמְאוֹת נְזִירוּת. וְאָשָׁם אֵינוֹ מֵבִיא, כִּרְבָנָן דְּאָמְרִי לְעֵיל הֵבִיא חַטָּאתוֹ וְלֹא הֵבִיא אָשָׁמוֹ מוֹנֶה:

נִמְצָא זֶה מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו לַחֲצָאִים. אִם נָזִיר טָהוֹר הוּא. דְּעוֹלָה רִאשׁוֹנָה הָיְתָה חוֹבָה, וְעַתָּה הוּא מַקְרִיב חַטָּאת וּשְׁלָמִים:

אֲבָל הוֹדוּ חֲכָמִים לְבֶן זוֹמָא. וְלֹא חָשְׁשׁוּ עַל שֶׁמַּקְרִיב קָרְבְּנוֹתָיו לַחֲצָאִים. וַהֲלָכָה כְּבֶן זוֹמָא:

משנה ב

נָזִיר שֶׁהָיָה טָמֵא בְּסָפֵק וּמַחְלָט בְּסָפֵק. סָפֵק אִם נִטְמָא בְּמֵת וְסָפֵק אִם הוּא מְצֹרָע מַחְלָט:

אוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים אַחַר שִׁשִּׁים יוֹם. אֲבָל קֹדֶם לָכֵן לֹא, דִּסְפֵק מְצֹרָע הוּא וְעַד שֶׁיָּבִיא כַּפָּרָתוֹ אָסוּר לֶאֱכֹל בַּקָּדָשִׁים. אֲבָל מִשּׁוּם סְפֵק נָזִיר טָמֵא לֹא מִתְסַר לֶאֱכֹל בַּקָּדָשִׁים, דְּלֹא מִקְרֵי מְחֻסָּר כַּפָּרָה שֶׁאָסוּר לֶאֱכֹל בַּקָּדָשִׁים אֶלָּא מִי שֶׁטֻּמְאָה יוֹצְאָה עָלָיו מִגּוּפוֹ. כֵּיצַד, נָזַר שִׁלֹּשִׁים יוֹם, וּבְיוֹם הָרִאשׁוֹן אֵרַע לוֹ סְפֵק טֻמְאַת מֵת וּסְפֵק צָרַעַת, מַזֶּה וְשׁוֹנֶה וְטוֹבֵל וְנִטְהָר מִטֻּמְאַת מֵת כְּאִלּוּ בָא לְגַלֵּחַ כְּדִין נָזִיר טָמֵא אוֹ כְּדִין מְצֹרָע שֶׁנִּתְרַפֵּא, וְאֵינוֹ יָכוֹל

לְגַלֵּחַ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם מִיּוֹם שָׁנָזַר, שֶׁמָּא נָזִיר טָהוֹר הוּא וְאָסוּר לְגַלֵּחַ עַד מְלֹאת יְמֵי נִזְרוֹ וְעַד שֶׁיָּבִיא קָרְבְּנוֹתָיו, וּלְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם מְגַלֵּחַ, סְפֵק תִּגְלַחַת מְצֹרָע סְפֵק תִּגְלַחַת טֻמְאָה שֶׁל נָזִיר וּסְפֵק תִּגְלַחַת טָהֳרָה. וּמֵבִיא שְׁתֵּי צִפֳּרִים כְּדִין תִּגְלַחַת חִלּוּטוֹ שֶׁל מְצֹרָע, וְחַטַּאת הָעוֹף הַבָּאָה עַל הַסָּפֵק מִשּׁוּם סְפֵק נָזִיר טָמֵא, וְעוֹלַת בְּהֵמָה מִשּׁוּם סְפֵק נָזִיר טָהוֹר. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא שְׁאָר קָרְבְּנוֹת שֶׁל תִּגְלַחַת טָהֳרָה, הָא אָמְרִינַן אִם גִּלַּח עַל אַחַת מִשְּׁלָשְׁתָּן יָצָא. וּמַתְנֶה עָלֶיהָ שֶׁאִם אֵינוֹ נָזִיר טָהוֹר שֶׁתְּהֵא עוֹלַת נְדָבָה. וְדִין מְצֹרָע מֻחְלָט שֶׁצָּרִיךְ שְׁנֵי תִּגְלְחוֹת, אַחַת לְאַחַר גְּמַר חִלּוּטוֹ כְּשֶׁנִּרְפָּא מִצָּרַעְתּוֹ, וְאַחַת לְאַחַר יְמֵי סְפִירוֹ לְאַחַר שֶׁטָּפַר שִׁבְעָה מִן הַתִּגְלַחַת הָרִאשׁוֹנָה, כְּדִכְתִיב (ויקרא יד) וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ, וְזֶה שֶׁהוּא סְפֵק נָזִיר אֵינוֹ יָכוֹל לְגַלֵּחַ, הִלְכָּךְ צָרִיךְ לְהַמְתִּין שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁל סְפֵק נְזִירוּת טָהֳרָה וּמְגַלֵּחַ תִּגְלַחַת שֶׁל סְפֵק יְמֵי סָפְרוֹ שֶׁל מְצֹרָע וּסְפֵק נְזִירוּת טָהֳרָה, וּמֵבִיא עוֹלַת בְּהֵמָה שֶׁל סְפֵק נְזִירוּת כְּדֵי לְגַלֵּחַ עַל הַקָּרְבָּנוֹת וּמַתְנֶה עָלֶיהָ. וּלְמָחָרַת יוֹם תִּגְלַחְתּוֹ מֵבִיא קָרְבַּן מְצֹרָע כְּדֵי לְהַתִּירוֹ בַּקָּדָשִׁים, וּמֵבִיא חַטַּאת עוֹף, שֶׁחַטַּאת בְּהֵמָה אֵינָהּ בָּאָה עַל הַסָּפֵק, וְאֵינוֹ מֵבִיא אָשָׁם, שֶׁהָאָשָׁם אֵינוֹ מְעַכֵּב מִלֶּאֱכֹל בַּקָּדָשִׁים. וְנִמְצָא שֶׁלְּאַחַר שִׁשִּׁים יוֹם אוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים, שֶׁאוֹ מֵבִיא כַּפָּרָתוֹ עַל סָפֵק חִלּוּטוֹ. וַעֲדַיִן הוּא אָסוּר לִשְׁתּוֹת יַיִן וְלִטַּמֵּא לְמֵתִים, דְּשֶׁמָּא מֻחְלָט הָיָה, וְתִגְלַחַת מְצֹרָע אֵינוֹ עוֹלֶה לֹא לְתִגְלַחַת נָזִיר טָהוֹר וְלֹא לְתִגְלַחַת נָזִיר טָמֵא, וְטָעוּן עוֹד שְׁתֵּי תִּגְלְחוֹת, אֶחָד לְנָזִיר טָמֵא וְאַחַת לְנָזִיר טָהוֹר, וְאִם מְצֹרָע מֻחְלָט הָיָה, כָּל מַה שֶּׁמָּנָה לִימֵי נְזִירָתוֹ אֵין עוֹלִין לוֹ, שֶׁיְּמֵי חִלּוּטוֹ וִימֵי סָפְרוֹ אֵין עוֹלִין לוֹ, וְצָרִיךְ לִמְנוֹת עוֹד שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּלְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם מְגַלֵּחַ סְפֵק נָזִיר טָמֵא סְפֵק נָזִיר טָהוֹר, וּמֵבִיא חַטַּאת הָעוֹף בִּסְפֵק נָזִיר טָמֵא, וְעוֹלַת בְּהֵמָה בִּסְפֵק נָזִיר טָהוֹר כְּדֵי לְגַלֵּחַ עַל הַקָּרְבָּן, וּמַתְנֶה עָלֶיהָ. וַעֲדַיִן אָסוּר לִשְׁתּוֹת יַיִן וְלִטַּמֵּא לְמֵתִים, דְּשֶׁמָּא מְצֹרָע מֻחְלָט הָיָה, וּלְפִיכָךְ הַשְּׁתֵּי תִּגְלְחוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת לֹא עָלוּ לוֹ לְשֵׁם נְזִירוּת, לֹא שֶׁל טֻמְאָה וְלֹא שֶׁל טָהֳרָה, וְשֶׁמָּא נָזִיר טָמֵא הָיָה וְתִגְלַחַת הַשְּׁלִישִׁית תִּגְלַחַת שֶׁל טֻמְאָה הִיא, לְפִיכָךְ צָרִיךְ לִמְנוֹת עוֹד שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁל נְזִירוּת טָהֳרָה, וּמֵבִיא קָרְבַּן נָזִיר טָהוֹר, וּמַתְנֶה, וְאַחַר כָּךְ מֻתָּר לִשְׁתּוֹת יַיִן וּלְהִטַּמֵּא לְמֵתִים. וְכֵן אִם נָדַר נְזִירוּת שָׁנָה וְאֵרַע לוֹ בְּרֹאשׁ שְׁנָתוֹ סְפֵק טֻמְאַת מֵת וּסְפֵק צָרַעַת, מוֹנֶה שָׁנָה וּמְגַלֵּחַ תִּגְלַחַת שֶׁל סְפֵק טֻמְאָה וּסְפֵק טָהֳרָה וּסְפֵק צָרַעַת, וּמוֹנֶה שָׁנָה שְׁנִיָּה וּמְגַלֵּחַ וּמֵבִיא כַּפָּרָתוֹ וְאוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים, וּמוֹנֶה עוֹד שְׁתֵּי שָׁנִים קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה יַיִן וְיִטַּמֵּא לְמֵתִים:

פרק ט

משנה א

הַגּוֹיִם אֵין לָהֶם נְזִירוּת. אַף עַל גַּב דְּגוֹיִם מַקְרִיבִין נְדָרִים וּנְדָבוֹת כְּיִשְׂרָאֵל, אִם נָדַר בְּנָזִיר אֵין עָלָיו תּוֹרַת נְזִירוּת וּמֻתָּר לִשְׁתּוֹת יַיִן וְלִטַּמֵּא לְמֵתִים, דִּכְתִיב בְּרֵישׁ פָּרָשַׁת נָזִיר (במדבר ו) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹדָרִים בְּנָזִיר וְאֵין גּוֹיִם נוֹדְרִים בְּנָזִיר:

שֶׁהוּא כּוֹפֶה אֶת עַבְדּוֹ. כּוֹפֶהוּ לִשְׁתּוֹת יַיִן וּלְהִטַּמֵּא לְמֵתִים בְּעַל כָּרְחוֹ:

וְאֵינוֹ כּוֹפֶה אֶת אִשְׁתּוֹ. בְּעַל כָּרְחָהּ. וּבְשְׁאָר נְדָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם עִנּוּי נֶפֶשׁ אוֹ בְּטוּל מְלָאכָה, אֵין הָרַב צָרִיךְ לְכוֹף אֶת הָעֶבֶד אֶלָּא הֵם בְּטֵלִים מֵאֲלֵיהֶם, דִּכְתִיב (שם ל) לֶאְסֹר אִסָּר עַל נַפְשׁוֹ, מִי שֶׁנַּפְשׁוֹ קְנוּיָה לוֹ, יָצָא עֶבֶד שֶׁאֵין נַפְשׁוֹ קְנוּיָה לוֹ. וְכֵן הַשִּׁבּוּעוֹת כֻּלָּם שֶׁנִּשְׁבַּע הָעֶבֶד, בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם עִנּוּי נֶפֶשׁ בֵּין שֶׁאֵין בָּהֶם עִנּוּי נֶפֶשׁ, אֵין רַבּוֹ צָרִיךְ לְכוֹפוֹ, שֶׁמֵּאֲלֵיהֶם בְּטֵלִים, שֶׁהֲרֵי אֵין לוֹ רְשׁוּת לְעַצְמוֹ. אֲבָל נְדָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם עִנּוּי נֶפֶשׁ וְאֵין בָּהֶם בִּטּוּל מְלָאכָה לְרַבּוֹ, חַיָּב הָעֶבֶד לְקַיְּמָם וְאֵין רַבּוֹ יָכוֹל לְכוֹפוֹ עֲלֵיהֶם לְבַטְּלָם:

מֵפֵר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ וְאֵינוֹ מֵפֵר נִדְרֵי עַבְדּוֹ. שֶׁאִם נִתְרַצָּה בְּנֶדֶר שֶׁנָּדְרָה אִשְׁתּוֹ אַחַר שֶׁהֵפֵר לָהּ וְרוֹצֶה שֶׁתְּקַיְּמֶנּוּ, אֵינָהּ חַיֶּבֶת לְקַיְּמוֹ אַחַר שֶׁהֵפֵר לָהּ פַּעַם אַחַת. וְאִם כָּפָה אֶת עַבְדּוֹ לַעֲבֹר עַל נִדְרוֹ וְרָצָה אַחַר כָּךְ בְּקִיּוּמוֹ, חַיָּב הָעֶבֶד לְקַיְּמוֹ:

הֵפֵר לְעַבְדּוֹ יָצָא לְחֵרוּת מַשְׁלִים נְזִירוּתוֹ. לָאו דַּוְקָא הֵפֵר, אֶלָּא אִם כָּפָה אֶת עַבְדּוֹ לִשְׁתּוֹת יַיִן וּלְהִטַּמֵּא לְמֵתִים וְאַחַר כָּךְ יָצָא הָעֶבֶד לְחֵרוּת, חַיָּב הָעֶבֶד לְהַשְׁלִים נְזִירוּתוֹ אַחַר שֶׁיֵּצֵא לְחֵרוּת. וְרַמְבַּ"ם פֵּרֵשׁ הֵפֵר לְעַבְדּוֹ יָצָא לְחֵרוּת, שֶׁהָאוֹמֵר לְעַבְדּוֹ מוּפָר לְךָ, פָּקַע זְכוּת הָאָדוֹן מִמֶּנּוּ וְיֵצֵא הָעֶבֶד לְחֵרוּת בִּשְׁבִיל כֵּן וְצָרִיךְ שֶׁיַּשְׁלִים נְזִירוּתוֹ. וְלִבִּי מְהַסֵּס בְּפֵרוּשׁ זֶה:

עֵבֶר מִכְּנֶגֶד פָּנָיו. שֶׁבָּרַח מֵרַבּוֹ אַחַר שֶׁנָּדַר בְּנָזִיר:

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר לֹא יִשְׁתֶּה. יַיִן כְּדֵי שֶׁיִּצְטַעֵר וְיָשׁוּב לְרַבּוֹ שֶׁיְּכַפֶּהוּ לַעֲבֹר עַל נִדְרוֹ וְיִהְיֶה מֻתָּר לִשְׁתּוֹת יַיִן:

וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר יִשְׁתֶּה. שֶׁלֹּא יֶחֱלֶה וְיָמוּת, שֶׁהֲרֵי עָתִיד הוּא לָשׁוּב לְרַבּוֹ, שֶׁיְּבַקֵּשׁ רַבּוֹ אַחֲרָיו וַיַּחְזִירֶנּוּ, וְנִמְצָא כְּאִלּוּ הוּא בִּרְשׁוּת רַבּוֹ:

משנה ב

נָזִיר שָׁגִלַּח. שֶׁהֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו וְגִלַּח עֲלֵיהֶן וְאַחַר כָּךְ נוֹדַע לוֹ שֶׁנִּטְמָא בִּימֵי נְזִירוּתוֹ:

אִם טֻמְאָה יְדוּעָה. טֻמְאָה שֶׁאֶפְשָׁר שֶׁהָיְתָה יְדוּעָה, כְּגוֹן שֶׁאֵינָהּ קֶבֶר הַתְּהוֹם:

סוֹתֵר. וְחוֹזֵר וּמוֹנֶה נְזִירוּת אַחֶרֶת:

וְאִם טָמְאַת הַתְּהוֹם אֵינוֹ סוֹתֵר. אִם נוֹדַע לוֹ שֶׁעָבַר הָיְתָה טָמְאַת הַתְּהוֹם וְהִיא טֻמְאָה שֶׁאֵין אֶחָד מַכִּירָהּ אֲפִלּוּ בְּסוֹף הָעוֹלָם, אַף עַל פִּי שֶׁוַּדַּאי טָמֵא הָיָה, אֵינוֹ סוֹתֵר, דַּהֲלָכָה הִיא כָּךְ בַּנָּזִיר:

אִם עַד שֶׁלֹּא גִּלַּח. תִּגְלַחַת טָהֳרָה, אַף עַל פִּי שֶׁכְּבָר הֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו. הוֹאִיל וְנוֹדַע לוֹ קֹדֶם הַגִּלּוּחַ:

בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ. בֵּין טֻמְאָה יְדוּעָה בֵּין טֻמְאַת הַתְּהוֹם, סוֹתֵר. דְּהָא דְּגָמְרֵי דְּטֻמְאַת הַתְּהוֹם אֵינָהּ סוֹתֶרֶת, הַיְנוּ דַּוְקָא אַחַר גִּלּוּחַ שֶׁל טָהֳרָה:

כֵּיצַד. דִּין טֻמְאַת הַתְּהוֹם:

יָרַד לִטְבֹּל בְּמְעָרָה. שֶׁהָיָה טָמֵא טֻמְאַת שֶׁרֶץ אוֹ טֻמְאָה אַחֶרֶת כַּיּוֹצֵא בָּהּ שֶׁאֵינָהּ שֶׁל מֵת, וְיָרַד לִטְבֹּל מִטֻּמְאָתוֹ, וְנִמְצָא כַּזַּיִת מִן הַמֵּת צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם סָפֵק נִטְמָא בּוֹ אוֹ לֹא נִטְמָא, טָמֵא. וְהָא דְּקַיְמָא לָן סָפֵק טֻמְאָה צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם טָהוֹר, הָנֵי מִלֵּי בְּטֻמְאַת שֶׁרֶץ, אֲבָל בְּטֻמְאַת מֵת, טָמֵא. וְאִם נוֹדַע לוֹ סָפֵק זֶה אַף אַחַר שֶׁגִּלַּח, טָמֵא, דְּהַיְנוּ טֻמְאָה יְדוּעָה, הוֹאִיל וְהָיְתָה בְּמָקוֹם שֶׁאֶפְשָׁר שֶׁיִּרְאוּהָ בְּנֵי אָדָם. וְהַאי דְּנָקֵט יָרַד לִטְבֹּל, רְבוּתָא קָא מַשְׁמַע לָן, דְּאַף עַל גַּב דְּהַטּוֹבֵל מִטֻּמְאָה לְטָהֳרָה נִזְהַר מִכָּל דָּבָר הַמְטַמֵּא, אֲפִלּוּ הָכִי טָמֵא:

נִמְצָא מְשַׁקֵּץ בְּקַרְקַע הַמְּעָרָה. בַּמָּקוֹם שֶׁטָּבַל וּבְוַדַּאי נִטְמָא. אִם נוֹדַע לוֹ אַחַר שֶׁגִּלַּח, טָהוֹר וְאֵינוֹ סוֹתֵר, דְּהַיְנוּ טֻמְאַת הַתְּהוֹם, שֶׁהָיְתָה בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא הָיְתָה יְדוּעָה לְשׁוּם אָדָם:

יָרַד לְהָקֵר טָהוֹר. אַף עַל פִּי שֶׁיָּרַד לְהָקֵר וּלְהִצְטַנֵּן וְלֹא יָרַד לִטְבֹּל כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נִזְהָר מִטֻּמְאָה, אֲפִלּוּ הָכִי טָהוֹר אִם לֹא הָיָה טָמֵא מֵת. אֲבָל אִם יָרַד לְטַהֵר מִטֻּמְאַת מֵת וְטָבַל בַּמְּעָרָה שֶׁהָיָה הַמֵּת מְשַׁקֵּץ בָּהּ וְהִשְׁלִים נְזִירוּתוֹ, אוֹ טָמֵא מֵת שֶׁטָּבַל וְאַחַר כָּךְ קִבֵּל עָלָיו נְזִירוּת, טָמֵא וְסוֹתֵר, שֶׁחֶזְקַת טָמֵא טָמֵא וְחֶזְקַת טָהוֹר טָהוֹר:

שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר. כְּלוֹמַר טַעַם וְעִקָּר יֵשׁ לַדָּבָר לוֹמַר דְּלֹא גָּמְרֵי הִלְכָתָא לְטֻמְאַת הַתְּהוֹם שֶׁהִיא טָהוֹרָה בְּנָזִיר אֶלָּא כְּשֶׁהָיָה הַנָּזִיר בְּחֶזְקַת טָהוֹר וְלֹא כְּשֶׁהָיָה בְּחֶזְקַת טָמֵא:

משנה ג

הַמּוֹצֵא מֵת מִתְחִלָּה. שֶׁלֹּא הָיָה יָדוּעַ שֶׁהָיָה שָׁם קֹדֶם. וְהַיְנוּ דְּאָמְרִינַן בַּגְּמָרָא הַמּוֹצֵא וְלֹא שֶׁהָיָה מָצוּי. וְעוֹד דָּיְקִינַן מִלִּישְׁנָא דְּמַתְנִיתִין מֵת וְלֹא שֶׁהָיָה הָרוּג:

מֻשְׁכָּב. וְלֹא שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב:

כְּדַרְכּוֹ. וְלֹא שֶׁהָיָה רֹאשׁוֹ מֻנָּח בֵּין יַרְכוֹתָיו. דְּכָל הָנֵי חֲיָשִׁינַן לְהוּ שֶׁמָּא גוֹיִם הֵם, שֶׁאֵין דַּרְכָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לִקְבֹּר מֵתֵיהֶן כָּךְ:

נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּפוּשָׁתוֹ. מֵתֶר לְפַנּוֹתוֹ מִשָּׁם וּלְקָבְרוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר, וְצָרִיךְ שֶׁיִּטֹּל מִן הֶעָפָר שֶׁל הַקֶּבֶר עִמּוֹ כְּדֵי תְּפִישָׂה, שֶׁהוּא כָּל הֶעָפָר תְּחוֹחַ שֶׁתַּחְתָּיו. וְחוֹפֵר בְּקַרְקַע בְּתוּלָה שְׁלֹשׁ

אֶצְבָּעוֹת. דִּכְתִיב (בראשית מז) וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתַּנִי בְּקִבְרָתָם, שֶׁאֵין צָרִיךְ לוֹמַר מִמִּצְרַיִם, אֶלָּא הָכִי קָאָמַר, מֵעָפָר שֶׁל מִצְרַיִם טֹל עִמִּי:

מָצָא שְׁלֹשָׁה אִם יֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת עַד שְׁמֹנָה. כְּלוֹמַר מִקֶּבֶר רִאשׁוֹן עַד שְׁלִישִׁי אֵין פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְלֹא יוֹתֵר מִשְּׁמֹנֶה:

הֲרֵי זוֹ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. וְנִכָּר שֶׁלְּשֵׁם קְבוּרָה נְתָנוּם שָׁם, וְאָסוּר לְפַנּוֹתָם. וַאֲפִלּוּ מֵת אֶחָד אִם נִכָּר שֶׁלְּשֵׁם קְבוּרָה נָתוּן שָׁם אָסוּר לְפַנּוֹתוֹ. אֶלָּא שֶׁבְּאֶחָד אוֹ בִּשְׁנַיִם אָנוּ תוֹלִין שֶׁלֹּא נִקְבְּרוּ שָׁם אֶלָּא לְפִי שָׁעָה וְהָיָה דַּעְתָּם לְפַנּוֹתָם. אֲבָל בִּשְׁלֹשָׁה מוּכָח שֶׁזֶּה מָקוֹם מְיֻחָד לִקְבָרוֹת. וְאֹרֶךְ הַמְּעָרָה דַּרְכָּהּ לִהְיוֹת שֵׁשׁ וְרָחְבָּהּ אַרְבַּע וַאֲלַכְסוֹנָהּ עוֹדֵף שְׁתֵּי אַמּוֹת דְּהַיְנוּ שְׁמֹנֶה. לְהָכִי תְּנַן מֵאַרְבַּע עַד שְׁמֹנֶה. כִּמְלֹא מִטָּה וְקוֹבְרִיהָ לֹא גָּרְסִינַן לַהּ הָכָא:

וּבוֹדֵק הֵימֶנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה. שֶׁהַמְּעָרָה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ, וְהֶחָצֵר שֶׁהַמְּעָרוֹת פְּתוּחִין לוֹ מִכָּאן וּמִכָּאן שֵׁשׁ עַל שֵׁשׁ, דְּהָכִי סְבִירָא לְהוּ לְרַבָּנָן בְּפֶרֶק הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת [קב:], נִמְצָא אֹרֶךְ שְׁתֵּי מְעָרוֹת וְחָצֵר שֶׁבֵּינֵיהֶן שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמּוֹת. וּלְפִי שֶׁפְּעָמִים בּוֹדֵק מְעָרָה אַחַת בַּאֲלַכְסוֹנָהּ וְהָאֲלַכְסוֹן שֶׁל מְעָרָה אַחַת עוֹדֵף שְׁתֵּי אַמּוֹת בְּקֵרוּב, נִמְצָאוּ עֶשְׂרִים אַמּוֹת, שְׁמֹנֶה דִּמְעָרָה רִאשׁוֹנָה בַּאֲלַכְסוֹנָהּ, וְשֵׁשׁ דְּחָצֵר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי הַמְּעָרוֹת, וְשֵׁשׁ דִּמְעָרָה שְׁנִיָּה, דְּחַד אֲלַכְסוֹן אָמְרִינַן, תְּרֵי אֲלַכְסוֹנֵי לֹא אָמְרִינַן, וְהַיְנוּ דְּקָתָנֵי עֶשְׂרִים. וְעוֹד צָרִיךְ לְבִדֹּק מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה עֶשְׂרִים אַמָּה, דְּהַיְנוּ אַרְבָּעִים אַמָּה, דְּשֶׁמָּא זוֹ הִיא מְעָרָה שֶׁבְּמִזְרָח הֶחָצֵר וְיֵשׁ עֲדַיִן אַחֶרֶת בְּמִזְרָח הֶחָצֵר:

מָצָא אֶחָד בְּסוֹף עֶשְׂרִים בּוֹדֵק הֵימֶנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה. דְּמֵי יֵימַר דְּמִבֵּית הַקְּבָרוֹת הַוְיָא הַהִיא מְעָרָה, שֶׁמָּא קֶבֶר אֶחָד הוּא וְחָצֵר אַחֶרֶת שֶׁל אָדָם אַחֵר, וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת גַּם לְשָׁם כָּל בְּדִיקוֹת דִּלְעֵיל, דִּכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ שָׁם קֶבֶר כְּמוֹ כֵן יֵשׁ אֲחֵרִים:

שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר. שֶׁזּוֹ הַשָּׁוָה עֲשׂוּיָה לִקְבָרִים וְהָיוּ בָּהּ גַּם מְעָרוֹת אֲחֵרוֹת. וּמִשּׁוּם רַגְלַיִם לַדָּבָר תָּנֵי כָּל הָנֵי מִשְׁנָיוֹת הָכָא:

משנה ד

כָּל סְפֵק נְגָעִים בַּתְּחִלָּה טָהוֹר. כְּגוֹן שְׁנַיִם שֶׁבָּאוּ אֵצֶל כֹּהֵן, בָּזֶה בַּהֶרֶת כִּגְרִיס וּבָזֶה בַּהֶרֶת כְּסֶלַע, וּבְסוֹף שָׁבוּעַ בָּזֶה כְּסֶלַע וּבָזֶה כְּסֶלַע, וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזֶה מֵהֶן פָּשָׂה, שְׁנֵיהֶן טְהוֹרִין, וְאַף עַל גַּב דְּוַדַּאי אֶחָד מֵהֶן טָמֵא:

מְשֻׁנְזָקִין לְטֻמְאָה סְפֵקוֹ טָמֵא. כְּגוֹן שְׁנַיִם שֶׁבָּאוּ אֵצֶל כֹּהֵן, בָּזֶה בַּהֶרֶת כִּגְרִיס וּבָזֶה כְּסֶלַע, וּבְסוֹף שָׁבוּעַ בָּזֶה כְּסֶלַע וְעוֹד וּבָזֶה כְּסֶלַע וְעוֹד, חָזְרוּ לִהְיוֹת כְּסֶלַע, אַף עַל פִּי שֶׁהָאֶחָד

מֵהֶם וַדַּאי טָהוֹר, שֶׁכְּבָר הָלַךְ הַפִּשְׁיוֹן, שְׁנֵיהֶם טְמֵאִים, כֵּיוָן שֶׁנִּזְקְקוּ לַטֻּמְאָה, עַד שֶׁיַּחְזְרוּ לְכִגְרִיס:

בְּשִׁבְעָה דְרָכִים בּוֹדְקִין אֶת הַזָּב. שֶׁאִם רָאָה מֵחֲמַת אֹנֶס, טָהוֹר, דְּדָרְשִׁינַן זָב מִבְּשָׂרוֹ, וְלֹא מֵחֲמַת אָנְסוֹ:

עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה. דְּהַיְנוּ כְּשֶׁרוֹאֶה רְאִיָּה שְׁנִיָּה שֶׁבָּהּ נַעֲשָׂה זָב גָּמוּר לְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב. אֲבָל רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה מְטַמְּאָה בְּאֹנֶס טֻמְאַת עֶרֶב כְּדִין בְּעַל קֶרִי, וּמְצָטָרֶפֶת עִם הַשְּׁנִיָּה אֲפִלּוּ הָיְתָה בְּאֹנֶס:

בְּמַאֲכָל. אִם אוֹכֵל דְּבָרִים הַמְּבִיאִים לִידֵי זִיבָה, כְּגוֹן בָּשָׂר שָׁמֵן, חֶלֶב וּגְבִינָה, בֵּיצִים, יַיִן יָשָׁן:

וּבְמִשְׁתֶּה. בְּרִבּוּי שְׁתִיָּה:

בְּמַשָּׂא. כְּבֵד שֶׁנָּשָׂא:

בְּמַרְאֶה. רָאָה אִשָּׁה אֲפִלּוּ לֹא הִרְהֵר:

וּבְהִרְהוּר. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָאָה. אִם אֵרַע לוֹ אֶחָד מֵאֵלּוּ הַשִּׁבְעָה קֹדֶם שֶׁרָאָה רְאִיָּה שְׁנִיָּה, אֵינוֹ נַעֲשֶׂה זָב, וְהַטִּפָּה אֵינָהּ מְטַמְּאָה בַּמַּשָּׂא:

מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה. שֶׁרָאָה רְאִיָּה שְׁנִיָּה שֶׁלֹּא בְּאֹנֶס:

אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. וְאַף אִם רָאָה שְׁלִישִׁית בְּאֹנֶס נַעֲשֶׂה זָב לְקָרְבָּן:

וּסְפָקוֹ וְשִׁכְבַת זֶרַע טְמֵאִים. סְפֵקוֹ מֵחֲמַת שִׁכְבַת זֶרַע. כְּגוֹן אִם רָאָה שִׁכְבַת זֶרַע תְּחִלָּה וְטִפַּת זִיבָה הַבָּאָה אַחַר כָּךְ, אֵינָהּ מְטַמְּאָה שֶׁהֲרוֹאָה קֶרִי אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּזִיבָה מֵעֵת לְעֵת. וְעַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה הַקֶּרִי מְטַהֵר אֶת הַזִּיבָה, מִשּׁוּם דַּהֲוֵי אֹנֶס, וּלְאַחַר שֶׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה אֵין הַקֶּרִי מְטַהֵר אֶת הַזִּיבָה, שֶׁאֵין תּוֹלִין שֶׁמֵּחֲמַת הַקֶּרִי בָּאָה הַזִּיבָה:

שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר. שֶׁאֵין אוֹתָהּ רְאִיָּה מֵחֲמַת אֹנֶס, כֵּיוָן שֶׁכְּבָר נַעֲשָׂה זָב:

רַבִּי נְחֶמְיָה פּוֹטֵר שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר. שֶׁלֹּא מֵחֲמַת מַכָּה מֵת, כֵּיוָן שֶׁהֻקַּל מִמַּה שֶׁהָיָה. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי נְחֶמְיָה:

משנה ה

נָזִיר הָיָה שְׁמוּאֵל. וְהָאוֹמֵר הֲרֵינִי כִשְׁמוּאֵל, אוֹ כְּבֶן אֶלְקָנָה, אוֹ כְּמִי שֶׁשִּׁמְשֵׁף אֲגַג בַּגִּלְגָּל, הֲוֵי נָזִיר לְדִבְרֵי רַבִּי נְהוֹרַאי. וְכֵן הֲלָכָה:

אֵין מוֹרָא אֶלָּא שֵׂעָר וָדָם. שֶׁלֹּא תְּהֵא מָרוּת וְאֵימַת אָדָם עָלָיו: